

NOVEMBER	
1 P Vsi svet.	16 S Otmir
2 S Ver. duša	17 N 23. pob.
3 N 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Caharija	20 S Feliks V.
6 S Lenart	21 G Dar. Mar.
7 G Janez	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 N 24. pob.
10 N 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 S Silv.
12 T Avrelj	27 S Viržilij
13 S Stanislav	28 G Gregor
14 G Jozafat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

V 30 dneh
30 števil
za
12 Din

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/I

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/I

Današnja številka vsebuje:
Dan miru
Otvoritev zasedanja Narodne
skupščine in senata
Prvi korak za združitev vseh
dobrovoljcev
Težak položaj delavstva
Pomagajte najbednejšim!
Letošnja sadna letina

Št. 194 Izhaja vsak dan V Ljubljani v torek, dne 12. novembra 1935 Rokopisov ne vračamo Leto I.

Dan miru

Ljubljana, 11. novembra.

Enajsti november prihaja vsako leto s palmovo vejico, da človeški rod opomni na strahotna razdejavanja, na jok in žalost milijonov ljudi, na trpljenje in pomanjkanje množic, na solze in obup mater, na največjo nesrečo, ki utegne zadeti narod — na vojno. Kljub današnji 17. obletnici dneva, ko je do skrajnosti izmalčene in v trpljenju izmognane ostanke človeškega rodu vzbudil mirovni rog in jim z živo besedo in dejanjem povedal, da je vojnih grozot konec, še niso povsem izginili spomini na vojno klanje. In v kolikor bi ta doba mogla tudi zagrniti te dogodke z zaveso pozabljenja, so na delu sile, ki nas ponovno opozarjajo, da čuvajmo najvišjo človeško pridobitev: mir.

Ze med svetovnim klanjem, posebno pa po končani svetovni vojni, so trezni politiki, ki so v sebi ohranili čut odgovornosti, ustvarili institucijo, ki naj bi enkrat za vselej preprečila vsako ponovitev enakega gorja. Po zamisli velikega ameriškega državnika je bilo zasnovano in ustanovljeno Društvo narodov z nalogo, da z vso svojo avtoriteto kolektivno prepreči vsako bodočo izravnavo medsebojnih sporov s pomočjo morilnega orožja.

Krivulja miru v vsej povojni dobi kaže silna valovanja. Kljub upravičeni kritiki pa mora objektivni opazovalec le priznati, da je mirovna institucija, ali vsaj pretežni del njenih sestavin, odklonil in že preprečil nove krvave obračune. Verjetno je, da je sila Društva narodov bolj psihološki kolektivum, ki kroti razpaljeni svet, kakor pa sodnik, ki izreka in izvršuje sodbo. Izvestne aktivnosti v Nemčiji, Klajpedi, Gdanskem, v Sudetih in Avstriji, posebno pa na Madžarskem gotovo niso pobornice miru. Situacija v Abesiniji potrjuje, da mirovni napori niso lahki. Veliko je vprašanje, če se bo mirovni instituciji s svojo avtoriteto posrečilo, vojno viхро vsaj omejiti, če je že ni mogla preprečiti. Vprašanje pa je tudi, kako se bo ta institucija izkazala takrat, ko bodo v igri prve vodilne sile evropske politike. Vsekakor pa je ideja Društva narodov v svojem bistvu dragocena pridobitev 20. stoletja. Upamo, da bo vsaj znanecem obrodila sadove, če bi jih že odrekla nam.

Razumljivo je, da je misel Društva narodov zajela vse one ljudi, ki jim je vojna največje zlo. Razumljivo je tudi, da se je iz te miselnosti porodil pacifizem, ki z apostolsko gesto uči narode, da poslanstvo človeštva ne sme in ne more biti v uničevanju kulturnih pridobitev in dragocenih človeških življenj. Gotovo ni treznega in poštenega človeka, ki bi takih stremiljenj ne odobravala in jih tudi z lastnimi močmi ne podpiral. Ali pri tem ne smemo pozabiti enega: pacifizem je na žalost danes še vedno zgolj idealno stanje in je od stvarnosti zelo, zelo oddaljen. S takim stanjem pa realisti ne sme računati, ker bo drugače v svojem računu strahotno razočaran. Apostolsko delo je, izpovedovati pacifizem, pomirjati ljudi med seboj, učiti jih ljubezni in znosljivosti. Pregraha nad narodom pa je, dušiti v njem lastnosti junastva in samozavesti, odrekati mu krepitev duha in telesa samo zato, ker mislim, da s tem služim pacifistični ideji. Naravnost zločinski pa bi bil pacifizem, ki ne bi znal ali v svoji zaslepljenosti ne bi hotel ločiti napada od obrambe. Tak pacifizem, ki odreka lastni domovini pravico do obrambe v trenutku, ko se tuji imperializmi pripravljajo, da pograbi njene domovinske dele, je veleizdaja. Ne samo patriot, ampak vsak človek, ki se je povzpela na obče človečansko gledanje, bo v interesu človeštva tak pacifizem odklonil. Kdor vidi v vsakem vojak, v vsakem topu in strojnici, v vsaki podmornici in plinski maski antipacifistične težnje, ta je ali naiven, ali pa v službi tujca, ki hoče s prikritim pacifizmom slabiti obrambno silo druge države.

Pri nas se mnogo propagira ideja pacifizma in se nešteto krat ta ideja istoveti z antimilitarizmom. Posebno močna je ta propaganda med izobraženim ženskim svetom, ki oba pojma največkrat zamenjuje. Pacifist in antimilitarist nista identična pojma. Nasprotno: pravi pacifist bo samo takrat prepričan, da je mir zagotovljen, če se zaveda, da je njegova domovina v takem stanju, da lahko odbije vsako sovražnikovo invazijo. Zato bi v teh vprašanjih bila potrebna pri nas temeljita korektura. Pacifizem ima namen pobijati imperializem. In hkratu podpirati vsako obrambno akcijo, ki je naperjena proti grabežljivosti. Zato bo ključna pacifizmom prežeta jugoslovanska žena vzgajala tudi še nadalje junake, ki bodo branili domovino, hkratu pa jih bo naučila, da je ožje namenjeno samoobrambi in ne napadu. Kakor je revolver v rokah poštenega človeka samo zato, da se brani tolo-

Pred krizo v Franciji

Laval v zagati na zunaj in znotraj

Pred finančnim parlamentarnim odborom bo podal svoj zagovor danes, v nedeljo 24. t. m. pa se bo pral po radiu

Pariz, 11. novembra. r. Jutri bo predsednik Laval pred poslanskim finančnim odborom zagovarjal svojo finančno politiko. Izmenjava misli med odborom in predsednikom vlade je potrebna, ker je odbor pri proučevanju vladnega proračunskega načrta za leto 1936 sprejel več sklepov, na katere Laval ne more pristati. Poslanski finančni odbor je namreč v nasprotju z vladnimi določbami in vladnim načrtom proračuna sklenil, da na kupone malih rentnikov ne bo pobiral 10% taks in da se plače nižjih uradnikov in invalidske in bojevniške pokojnine ne znižajo za 10%. Toda vladni strokovnjaki so izračunali, da bi to popolnoma prevrglo vladni načrt za doseg proračunskega ravnotežja. Laval bo jutri zahteval od finančnega odbora, da odneha od omenjenih sklepov in da jih izpremeni pri ponovnem odborskem čitanju proračunskega načrta. Predsednik vlade bo opozoril odbor na finančne in politične posledice, ki bi nastale, če bi odbor onemogočil proračunsko ravnotežje.

Prevladuje mnenje, da bo odbor odnehal in da bo pri drugem čitanju proračunskega načrta opustil svoje prejšnje stališče ali pa svoje sklepe vsaj znatno izpremenil, tako da njih finančni učinek ne bi škodoval proračunskemu ravnotežju. Laval bo vsekakor opozoril odbor na okoliščine, v katerih je spomlad prevzel oblast. Ves finančni svet je bila tedaj zajela panika. Iz kleti francoske narodne banke je začelo bežati zlato, tako da se je zaloga zmanjšala za težke milijarde. Zgodilo se je, da je en sam dan odtoklo za 1.200 milijonov frankov zlata. V takšnih razmerah se je morala Lavalova vlada odločiti ali za razvrednotenje franka ali pa za znižanje državnih izdatkov. Odločila se je za drugo pot in takoj je bilo odtoka zlata konec.

Zdi se, da je odbor s svojimi sklepi želel izvršiti pritisk na Lavalu, da izposluje od

njega koncesije v političnem pogledu, zlasti v zvezi z ukrepi zoper desničarske bojne lige. Naposled je, kakor vse kaže, odbor hotel pripraviti predsednika vlade do tega, da čim prej pojasni pred odborom svojo finančno politiko. Vse to razčiščevanje med Lavalom in finančnim odborom spada torej v okvir zelo zanimive politične igre med levico in desnico. Nekateri mislijo, da je ta igra nevarna za Lavalov kabinet in da niso izključene izpremembe. Vsekakor je značilno, da so nekateri desničarski listi uvedli te dni ogorčeno kompanjo zoper Herriota, ker je radikalni voditelj skupaj s skrajnimi levničarji sodeloval v Lyonu pri manifestaciji, na kateri se je Herriot izrekel za politiko čim tesnejšega prijateljstva med Francijo in Rusijo. Listi, ki vodijo to kompanjo, odkrito priznavajo, da jo vodijo zato, da preprečijo prihod Herriota v zunanje ministrstvo. To bo tedaj pomenilo, da ti listi sami računajo z izpremembo vlade. Možnost izpremembe vlade je utemeljena tudi z nezadovoljstvom, ki se je pojavilo v levničarskih krogih glede na glasove, po katerih se Laval zadnje čase trudi, da pride v tesnejše zveze z Berlinom. Levničarjem že zdaj ni ljuba Lavalova politika do Rima, če bi se pa začela še politika sodelovanja z Berlinom, bi si bilo zares težko predstavljati, da bi radikali še dalje ostali v Lavalovi vladi.

Laval bo pred sestankom poslanske zbornice imel velik govor po radiu. Ker se parlament sestane 26. t. m., mislijo, da bo predsednik vlade imel ta svoj politični govor, za katerega vlada veliko zanimanje, v nedeljo 24. t. m.

Z Italijo? Z Nemčijo?

Pariz, 11. novembra. r. Prihod francoskega poslanika v Berlinu Francoisa Ponceta je dal pariškim listom povod, da se danes po-

drobneje bavijo s francosko-nemškimi odnosi. Nekateri izražajo ob tej priliki zaudenje spricho dejstva, da je možnost novih francosko-nemških razgovorov izzvala v nekem delu francoskega tiska pravo vznemirjenje. »Journal« pa je mnenja, da se je treba vendar že enkrat odločiti o bodočem francoskem stališču napram Nemčiji. Vsekakor bi ne bilo primerno, smatrati še nadalje kot edino garancijo za mir pred Nemčijo čim jačjo oborožitev Francije. List dodaja, da bi sicer to ne bila baš najslabša rešitev francosko-nemškega vprašanja. Na vsak način pa je treba pomiriti one, ki se bojijo, da bi moglo priti do nekega preneglega francosko-nemškega zblizanja. Laval gotovo ne spada k ljudem, ki skušajo hkrati vloviti dva zajca. Zaenkratv se bavi predvsem z ureditvijo spora med Italijo in Abesinijo. Rešitev italijanskega problema, ki pomeni v bistvu potrebo nekega naroda, da si poveča ozemlje, že sama po sebi pomeni pripravo za rešitev nemškega problema, ki je po svojem bistvu popolnoma enak italijanskemu.

»Echo de Paris« komentira verzijo, da sta se Mussolini in sir Eric Drummond začela pogajati za splošni sporazum v Sredozemlju. List meni, da si Anglija ta sporazum zamislja tako, da italijanska, franc. in ostale mornarice ne bi prisegale določenega procenta angleške mornarice. List ne veruje, da bi Francija ali Italija mogli pristati na tak angleški predlog. Gotovo bi mu nasprotovali tudi druge sredozemske države. Sredozemski sporazum pa bi bil na drugi strani vsekakor godna izhodna točka za bodočo pomorsko konferenco. Vpoštevatipaja je treba končno, da bo na sklenitev tega sporazuma, če bi do njega v resnici prišlo, vplival bodoči razvoj dogodkov v Sredozemskem morju, to se pravi, da bi bil eventualni sporazum posledica teh dogodkov, nikakor pa ne že vnaprej določena osnova za nadaljnji razvoj.

Nova napetost na Vzhodu

Nov japonski pohod proti Kitajski?

Umor japonskega mornarja v Šangaju smatrajo v Tokiu za novo izzivanje in hudo žalitev

London, 11. novembra. r. Listi se danes mnogo zanimajo za nov incident, ki se je pripetil v Šangaju, kjer je bil ubit nek japonski mornar. Nekateri dnevniki celo sodijo, da je nastala zaradi ponovne poostitve japonsko-kitajskih odnosov nova nevarnost za svetovni mir. Po njihovem mnenju bodo Japonci poslali v Šangaj še eno vojno ladjo. Pa tudi drugi dogodki kažejo, da se Japonci pripravljajo na nov pohod proti Kitajski.

V japonskem mornariškem ministrstvu so izjavili med tem poročevalcu agencije Havas, da japonske pomorske oblasti zaradi umora japonskega mornarja v Šangaju na svojo roko ne bodo podvzele nasproti kitajskim oblastvom, temveč da bodo v tem pogledu popolnoma sodelovale z ministrstvom za zunanje zadeve.

Ob tej priliki so demantirali vest, po kateri bi se naj bili namenili, poslati v Šangaj še dva tisoč pomorskih strelecev. Sedanja japonska posadka v Šangaju, zadržuje v ministrstvu, je dovolj velika ter bo zlahka varovala japonske interese.

O priliki sprejema zastopnika tiska v japonskem zunanjem ministrstvu je ravnatelj oddelka za tisk med drugim izjavil:

Zadovoljni smo z energično preiskavo, ki so jo uvedle kitajske oblasti v Šangaju zaradi umora japonskega mornarja. Nadejamo se, da bo imela preiskava uspeh in da pride do poravnave med šangajskimi kitajskimi oblastmi in japonskim generalnim konzulom Išijem.

Kakor je ugotovil poročevalec agencije Havas, so izjave japonskega zunanjega in

vajev, tako je obramba domovine najboljši instrument za ohranitev miru.

V tem smislu bo jugoslovanski narod, ki je dokazal v vsej povojni dobi, da mu je mir najvišja zapoved, proslavil današnji enajsti november.

mornariškega ministrstva o novem incidentu napravile na kitajske kroge zelo pomirjevalne vtis in se smatra, da bo diplomatski incident, ki je nastal zaradi umora mornarja, mirno rešen. Hkratu pa se opozarja, da odredba japonskega mornariškega ministrstva, po kateri bo v kratkem priplula v Šangaj še ena japonska vojna ladja, ni v neposredni zvezi z omenjenim umorom.

Po drugi strani pa se iz japonskih službenih krogov doznava, da se smatra umor japonskega mornarja v Šangaju kot huda žalitev Japonske. Vlada še ni sprejela nikakega sklepa o sankcijah, ki jih namerava zaradi tega zahtevati od Kitajske, da se pre-

Položaj v Afriki

Komunike št. 42

Rim, 11. novembra. Agencija Stefani poroča: Ministrstvo za tisk in propagando objavlja tale 42. uradni komunike.

Nashe čete so zavzele vse višave južno od Makale in tako obvladujejo dolino Selikota. Čete drugega armadnega zbora nadaljujejo prodiranje med Aksumom in reko Takazo. Na somalskem bojišču prodirajo čete generala Grazianija severno od Gorahaja. Neki oddelek je v dolini reke Fafe prizadejal sovražniku velike izgube in zaplenil dva topa, in drugega vojnega materiala. Ujel je tudi mnogo Abesincev. Med ujetniki je tudi fitaorari Geleta. Eden izmed poglavarjev te pokrajine, Abdel Keri Mohamed, se je vdal našim četam. Letala redno vrše izvidniško službo.

Umikanje na severu in jugu

Addis-Abeba, 11. novembra. AA. Izdano je bilo pohuradno poročilo, ki pravi, da se Abesinci polagoma umikajo tako na severni kakor na južni fronti. Italijani so večeraj zavzela Antalo, južno Makale. Na južni fronti prodirajo italijanske prednje čete proti Džidži.

prečijo nadaljnji slični incidenti. Zaenkrat je naročila poveljstvu japonskih pomorskih sil v kitajskih vodah in japonskemu diplomatskemu zastopniku na Kitajskem, da soglasno zahteva od kitajskih oblasti vse odredbe, ki bi omogočile uspešno preiskavo zaradi tega incidenta. Pridrži pa si Japonska pravico, da zaradi tega incidenta izda še posebne odredbe.

London, 11. novembra. Reuter poroča iz Šangaja, da je skupina Kitajcev napadla japonsko porcelansko trgovino sredi mesta. Napadalcu so razbili izložbe in zbežali. Še prej so pa razdelili letake s protijaponsko vsebino.

še vedno umikanje Abesincev

Asmara, 11. novembra. Reuter potrjuje vest, da so Italijani zavzeli Sabane, ki je oddaljen komaj 70 milj od Džidžige.

Politični utrinki

Občni zbor srezke organizacije JNS za mesto Ljubljano

V soboto zvečer je bila v veliki dvorani Kazine težko pričakovana skupščina sreske organizacije JNS za mesto Ljubljano, ki se je udeležilo okrog 250 delegatov krajevnih organizacij iz mesta in pa 4 novih iz Viča, Most, Zg. Siške in Štepanje vasi. Ob 20.30 je otvoril skupščino poslevoedeči podpredsednik sreske org. JNS g. dr. Cepuder. V svojem govoru, v katerem ni povedal nič bistvenega, se je predvsem ukvarjal z napadi na vodstvo JNS, na dr. Marušiča, dr. Puca in Pucelja. Da je danes položaj JNS v Dravski banovini tak, so predvsem krivi omenjeni gospodje, s katerimi JNS ne bo več delala »kravjih kupcij«. Govor poslevoedečega podpredsednika JNS ni napravil posebnega vtisa na zborovalce in so ga sprejeli precej hladno. Za njim sta poročala g. Milan Cimerman in blagajnik g. Karel Parcer, nakar je bil po g. Rudolfu Žitniku podan absolutorij sreskemu odboru. Sledile so nato volitve novega odbora ter je bila predložena samo ena lista z nosilcem senatorjem in bivšim ministrom dr. Albertom Kramerjem, na kateri listi pa je bil med odborniki tudi dr. Cepuder, ki je po volitvah imel daljši govor, s katerim odklanja mesto odbornika. Tu je dr. Cepuder zopet udrihal po kmetijah in povzdigoval sebe, koliko je napravil za nacionalno misel JNS v Ljubljani. Med njegovim poročilom so nekateri delegati protestirali proti njegovim izjavam, nakar je pomirjevalno vplival novi predsednik dr. Kramer.

„Slovenčeve“ želje

»Slovenec« od 3. novembra t. l. je pisal v uvodniku: »Vse svoje moči bomo zastavili, da se narodova tradicija uveljavlja, da se njegove lepe navade ohranijo ... da v nedeljo popoldne sede na vrt, vzame »Domoljuba« v roke in zadremle ob njem, mlajši pa ... ko se bodo postarali, bodo tudi oni ob »Domoljubu« dremali ...

Kongres žena z akademsko izobrazbo

Nedaj dni so zborovale v Zagrebu žene z akademsko izobrazbo, ki imajo svoje združenje. V soboto popoldne je imela zanimivo predavanje o socialni vzgoji današnje mladine ga. prof. Osterman. Sekcije združenja v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Skoplju so sestavile zanimive statistike o studijah žena in njih zaposlenju. Za Ljubljano je poročala o tem ga. prof. Grahor. Ta poročila so dala prvo približno sliko o studiju naših žen na univerzah in o njih karierah v javnih in privatnih službah v Jugoslaviji. Zborovalke so sprejele resolucijo, v kateri ugotavljajo, da so žene z akademsko izobrazbo pokazale sposobnost za strokovno delo, kar jim daje kvalifikacijo za vsa mesta. Ni nadprodukcije moških niti ženskih izobražencev v nobeni stroki, toda doslej jim ni bila dana možnost, da bi bili smotreno zaposleni v občo korist. Zato žene zahtevajo, naj imajo prednost v vseh položajih samo kvalificirani kandidati ne glede na spol in naj se ženam ne onemogoča napredovanje in delo v katerikoli stroki ali položaju. Predvsem velja to za profesorske službe, za sodniške, pa tudi v prometni, zdravniški, gospodarski in v vseh državnih in samoupravnih službah naj bi žene s primerno kvalifikacijo zavzele vse položaje. Zahtevale so tudi vse politične pravice. Predsednik nove uprave tega združenja je ga. dr. Kasnar-Karadžić.

Dan miru v Beogradu

Beograd, 11. novembra. b. Danes je tudi prestolnica primerno proslavila dan miru. Svečanosti so se vršile na vseh tukajšnjih pokopališčih. Prisostvovali so jim zastopniki vseh tujih držav.

Osebna vest

Beograd, 11. novembra. b. Premeščena je Zidarić Marija, učiteljica v Ptuju v Ključ, srez Novi Marof v Savski banovini.

Povzetne pošiljke v Italijo niso dovoljene

Beograd, 11. novembra. Italijanska vlada je prepovedala od 12. novembra t. l. naprej svojim uvoznikom sprejemati pošiljkatve brzovoznega počasnovoznega blaga, poslanega iz tujine v Italijo, če je obremenjeno z izročitvijo proti plačilu v kakršnemkoli znesku ali s plačilom v naprej, večjim od 50 lir. Prepoved ne velja za pošiljkatve, ki so bile oddane pred 12. novembrom t. l.

Otvoritev zasedanja Narodne skupščine in senata

Prihodnja seja Narodne skupščine bo v sredo — Kompromisni predlog predsednika vlade glede volitev je opozicija odklonila

Beograd, 11. novembra. b. Danes dopoldne ob 10. je bila na svečan način otvorena prva seja zasedanja Narodne skupščine. Seja se je pričela ob 10. dopoldne in ji je predsedoval g. dr. Čirić. Navzoči so bili skoro vsi poslanci Narodne skupščine, seja pa je prisostvovala tudi celotna vlada z dr. Milanom Stojadinovićem na čelu. Odsoten je bil edino prometni minister doktor Mehmed Spaho, ki se mudi v tujini. Doktor Čirić je prečital zapisnik zadnje seje, ki je bil sprejet, nato pa je povzel besedo predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović, ki je prečital ukaz o otvoritvi zasedanja Narodne skupščine. Vsi poslanci so poslušali ukaz stoje in na koncu aplavdirali Nj. Vel. kralju. Po prečitavanju ukaza je bila seja Narodne skupščine zaključena.

Prihodnja seja Narodne skupščine je sklicana za sredo dopoldne. Na dnevnem redu je izvolitev stalnih skupščinskih odborov.

Beograd, 11. novembra. b. Danes ob pol 11. dopoldne je bila otvorena seja senata. Prisostvovali so seji skoro vsi senatorji, udeležila se je seja tudi vlada s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem na čelu. Tajnik senata senator Vasa Glaščac je prečital zapisnik zadnje seje, ki je bil sprejet brez debate. Predsednik senata dr. Tomašić se je v svojem govoru najprej spominjal pokojnega senatorja dr. Miće Mičića, ki je 28. preteklega meseca umrl v Dubrovniku. Predsednik je posebno poudarjal zasluge pokojnega senatorja pri narodnem delu. Nato je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović prečital ukaz o otvoritvi zasedanja, ki so ga senatorji poslušali stoje in ob koncu aklamirali Nj. Vel. kralju Petru II. Prihodnja seja je napovedana za jutri, torek ob 16. uri z dnevnim redom: Volitve verifikacijskega, administrativnega, imunitetnega in finančnega odbora, kakor tudi odbora za prošnje in pritožbe.

Beograd, 11. novembra. b. Ob 11. uri dopoldne so se v Narodni skupščini sestali h konferenci vsi šefi parlamentarnih klubov. Predsednik vlade je na tem sestanku predlagal, da bi za volitve skupščinskih odborov postavili samo eno listo, na kateri bi bili zastopani tako kandidati vladne večine, kakor tudi opozicije. Vsak klub bi po svoji številni moči dobil razmerno število zastopnikov. Opozicija pa je ta predlog odbila.

Plenarne seje Narodnega delovnega kluba se je udeležilo 30 poslancev. Pri tej priliki je bilo govora tudi o skupni opozicijski listi za volitve v stalne parlamentarne odbore. Ugotovili so popolno enotnost v vseh pogledih z ozirom na predstoječe zasedanje Narodne skupščine in volitve v stalne odbore. Popoldne je Narodni delovni klub nadaljeval sejo, pri kateri so konkretno razpravljali o skupni in enotni opozicijski listi. Današnje seje sta se udeležila tudi senatorja dr. Drago Marušić in Iyan Pucelj.

Interpelacije nar. poslanca dr. Fuxa

Beograd, 11. novembra. b. Narodni poslanec dr. Riko Fux, ki zastopa v Narodni skupščini ljubljansko mesto, je naslovil na posamezne resorne ministre več interpelacij: 1.) na ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da bi se najemnine zni-

Italijanski protest v Egiptu

Pariz, 11. novembra. Havas poroča iz Kaira: Protest italijanske vlade pri egiptskem zunanjem ministrstvu zaradi izvajanja sankcij se je izvršil v obliki ustne note. Pravijo, da je italijanski poslanik pri obisku zunanjega ministra med drugim izjavil, da si njegova vlada pridržuje, da bo izvajala potrebne ukrepe glede na egiptsko kršitev mednarodnih pogodb proti Italiji.

Dalje trdijo, da je italijanski poslanik ponovil svojo demaršo pri predsedniku egiptске vlade. Po obisku italijanskega poslanika je predsednik egiptске vlade konferiral z Bagui-pašo in proučil z njim italijanski protest.

Rektor beograjske univerze je odstopil

Beograd, 11. novembra. b. Rektor beograjske univerze dr. Vi. Corović je podal ostavko na svoje mesto.

Dogodki v Sibinju pred sodiščem

Beograd, 11. novembra. AA. V državem sodišču za zaščito države se je 8. novembra končala razprava o znanih dogodkih v Sibinju in drugih krajih sresa Slavonjski Brod. Državno sodišče za zaščito države je 11. t. m. izreklo o tej stvari tole razsodbo: 1. Avgust Krunić je obsojen na leto dni strogega zaporaz za dejanja po čl. 142/1 k. z. v zvezi s čl. 34 k. z., 2. Filip Juretić je obsojen na tri leta robije in tri leta izgube častnih pravic za dejanja po čl. 1 točka 7 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, 3. Karlo Krajačić je obsojen na leto dni zaporaz za dejanja iz čl. 128/1 k. z., 4. Marko Blažeković je obsojen na osem mesecev strogega zaporaz za dejanja iz čl. 128/1 k. z. Kazenski predmet proti Mihovilu Praskiću, Djuri Šiloviću, Ivanu Hulji in Mandu Vukoviću, ki so bili takisto prijavljeni, je sodišče odstopilo rednemu oziroma pristojnemu sodišču v postopek zaradi dejanj iz čl. 3 in 5 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, in čl. 127, 128, 129 in 154 k. z.

Gömbös se pere...

Budimpešta, 11. novembra. Madjarski dopisni urad poroča: Predsednik vlade Gömbös je imel včeraj v svojem volilnem okraju dva govora, od tega enega pri sprejetju diplome častnega meščanstva. V svojih govorih je predsednik vlade med drugim izjavil, da sedanja madjarska opozicija nima nobenih konstruktivnih nazorov, in da je prešinja samo politično geslo: »Dol z Gömbösem! Vsaka negalivna politika, ki je vodijo osebnih razlogih pa je škodljiva. Nevarna je zdaj bolj ko kdaj prej splošnemu evropskemu položaju, kjer je potrebno konstruktivna politika. Med drugim je v tem pogledu potrebna politika, ki bo pospeševala izvoz madjarskih pridelkov. Madjarska vlada skuša izkoristiti politična prijateljstva za sporazume, ki naj olajšajo izvoz madjarskega žita. Rimski sporazum daje n. pr. Madjarski za njevo žito cene, ki so višje, kakor cene na svetovnem tržišču.

Gömbös je v svojih nadaljnjih izjavah izjavil, da bi bila v sedanjih časih zelo neprimerno nastavljati vprašanja, ki jih zahtevajo madjarski lastitisti. Vsak poizkus v tem pogledu bi bil v sedanjih okoliščinah obsojen na neuspeh.

V odstavku svojega govora, ki ga je posvetil zunanjim politikim, je Gömbös izjavil, da se je zunanji položaj Madjarske po njegovem mnenju na oblast izdatno zboljšal in da je začela tujina v mnogih mednarodnih vprašanjih posebej madjarsko stabilizirati. Zemljepisni položaj Madjarske in sili da izvaja pozitivno politiko. Število madjarskih prijateljev je naraslo. Madjarski so tekom svoje pretečnosti dokazali, da zaslužijo vero in da je mogoče z njihovo besedo računati.

Odpis nezapadlih davkov

Na podlagi čl. 63. finančnega zakona za leto 1934/35, podaljšane s čl. 7. zakona o proračunskih dvanajstih za leto 1935/36, je ministrski svet na predlog finančnega ministra izdal uredbu o izrednem odpisu sorazmernega dela še nezapadlega davčnega dolga konec leta 1932. Davčnim obvezancem, ki od dneva objave te uredbe do konca februarja 1936 prostovoljno plačajo ves dolg ali pa del tega dolga, za katerega jim je dovoljeno obročno odplačevanje po čl. 28. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 18. februarja 1934 in čl. 49. zakona o proračunskih dvanajstih za mesece avgust, september, oktober, november in december 1935 in januar, februar in marec 1936, se odpise del davčnega dolga po tej-le razpredelnici: Letni obrok do konca leta 1932. dolžnega davka, plačljiv v l. 1936., se lahko plača do konca februarja 1936 z 89% v l. 1937. z 80% v l. 1938. s 71% v l. 1939 s 63% v l. 1940. s 56% v l. 1941. s 50% v l. 1942. s 45% v l. 1943. s 40% v l. 1944. s 36% v l. 1945. s 32% v l. 1946. z 28% v l. 1947. z 25% v l. 1948. z 23%. O znesku odpisanega davka bo prvo stopnja davčna oblast obvestila obvezance, tako da se lahko v roku 14 dni od dneva dostave obvestila pritožijo na pristojno finančno ravnateljstvo.

Izjemno od določb zakona o neposrednih davkih se imajo vplačila davka, izvršena do konca februarja 1936, na izrečno zahtevno davčnega obvezance prvenstveno zaračunavati po določbah prejšnjega člena za njegov še nezapadli davčni dolg do konca leta 1932.

Podrobnejše odločbe in navodila za izvedbo te uredbe bo izdal finančni minister. Ta uredba stopi v veljavo, ko bo razglašena v »Službenih novinah«.

Občni zbor delavskega pevskega društva »Zarje«

Trbovlje, 11. novembra.

V nedeljo popoldne se je vršil peti redni občni zbor »Zarje«, agilne pevske družine, ki si je med domačim prebivalstvom pa tudi v drugih krajih pridobila veliko ugleda. Da je dobro ime, ki ga ima ta delavski zbor, res zaslužen, dokazuje tudi zadnji občni zbor, ki je potekel v polni harmoniji in je podal visoko aktivno bilanco dela v zadnjem letu.

Občni zbor je otvoril predsednik Kolesšek, ki je pozival članstvo, naj vztraja v svoji agilnosti. Nato je zbor zapel »Morje adrijansko«. Ta uvod v občni zbor zasluži vse priznanje, ker nam kaže, da »Zarja« goji poleg delavskih, narodnih in umetnih pesmi tudi pesmi z nacionalno vsebino. Društvo šteje 47 aktivnih članov pevcev in 25 podpornikov. To število se nam zdi prenizko, kajti »Zarja« zasluži vsekakor malo več pozornosti imovitejših krogov, če jim je kaj mar za napredek našega delavstva. — Lep napredek kaže tudi blagajna, ki je vsekakor v dobrih rokah. Ob koncu lanske poslovne dobe je imelo društvo 800 Din; sedaj pa je njegova imovina narasla nad 4000 Din. Zbor, ki ga vodi priznani in marljiv pevovalca Rudi Dolničar, je imel v tem letu 98 vaj in tako se je zbor temeljito pripravil za svojih osem samostojnih koncertov, ki so se vršili v Trbovljah, Zagorju, Savinjski dolini in drugod. Zbor pa je še večkrat nastopal skupno z drugimi zbori, tako med drugim tudi pri žalnih manifestacijah za pokojnim kraljem. Da je zbor zapel tudi več nagrobnic in podoknic, nam ni treba posebej poudarjati. Pregled vseh teh nastopov nam pokaže, da si je delavski zbor »Zarja« s svojo vztrajnostjo priboril prvo mesto med trboveljskimi pevskega društva.

Ker je novi odbor s predsednikom Kolesškom, tajnikom Pelkom in blagajnikom Straškom ostal, smo prepričani, da bo društvo tudi v bodoče hodilo po isti poti napredka in spopolnjevanja.

Seja Narodnega delovnega kluba

Beograd, 11. novembra. b. Danes dopoldne ob 11. je bila plenarna seja Narodnega delovnega kluba. Pri tej seji so bila sprejeta pravila kluba in konstituiran odbor. Klub vodi tričlanski direktorij, ki bo volil predsednika na vsake tri mesece. V direktoriju so dr. Ivan Lovrenčić, dr. Pinterović in dr. Mirko Kosić. Prvi predsednik je dr. Ivan Lovrenčić, tajnika dr. Dragan Danijel in Milan Mravljje, blagajnik pa dr. Puverka.

Sestanek parlamentarne opozicije

Beograd, 11. novembra. b. Danes so se sestali delegati parlamentarne opozicije. Za Narodni delovni klub so se seje udeležili dr. Lovrenčić, Kosić in Pinterović, za jugoslovanski klub Ilija Mihajlović, inž. Kabalin in inž. Voja Djordjević, za Jugoslovanski neodvisni klub Dušan Ivančević in Milan Božić. Na tej konferenci delegatov se je predvsem obravnavalo vprašanje volitev v stalne skupščinske odbore. Sklenjeno je bilo, da dobijo Jugoslovanski klub in Jugoslovanski nezavisni klub po dva nosilca, Narodni delovni klub pa po enega. V katerih odborih bodo posamezni nosilci nastopali, še ni določeno.

Komunike o seji poslanskega kluba JRZ

Beograd, 11. novembra. Poslanski klub skupščinske večine je imel skupaj s poslanskim klubom Jugoslovanske radikalne zajednice od petih do sedmih popoldne sejo. Seji so prisostvovali razen poslancev tudi člani kraljevske vlade s predsednikom dr. Stojadinovićem. Seji je prisostvoval predsednik poslanskega kluba Jugoslovanske radikalne zajednice dr. Cvetković. Na dnevnem redu je bila izbira kandidatov za skupščinske odbore. Po kratki debati so izvolili kandidacijski odbor devetih oseb, po enega člana iz vsake banovine; ta odbor ima nalogo sestaviti definitivno listo za skupščinske odbore.

Na koncu seje so klicali prisotne člane in ugotovili, da je seji prisostvovalo 156 članov, 15 se jih je pa opravičilo, ker so bili zadržani.

Egiptski odgovor

London, 11. novembra. n. Po nekem Reuterjevem poročilu iz Kaira poroča list »Al-Gihad«, da je egiptska vlada odgovorila na italijanski protest. Odgovor omenja zbiranje italijanskih čet v Libiji. Vlada je svoj odgovor sporočila italijanskemu poslaniku ustno.

Titulescu v avdienci

Bukarešta, 11. novembra. b. Romunski zunanji minister Nikola Titulescu je bil včeraj popoldne na dvoru, kjer ga je sprejel Nj. Vel. kralj Karol v avdienci. Zunanji minister je ob tej priliki podal kralju izrpnno poročilo o romunski zunanji politiki.

Proslava premirja

London, 11. novembra. n. Danes ob 11. se je na mah ustavlil v ogromni britanski prestolnici ves promet. Milijoni Londončanov so vsak na kraju, kjer so takrat bili, z dveminutnim molkom izkazali čast v vojni padlim vojakom.

Glavne svečanosti dneva premirja so bile v Whitehallu, kjer so uradne osebe in uradne delegacije položile vence na spomenik v vojni padlim vojakom.

Prvenstvo v dviganju uteži

V dviganju uteži za evropsko prvenstvo, je zmagal v Parizu nemški težki atlet Jožef Manzel. Z obema rokama je dvignil 395 kg. Drugi je Anglež Wackel Doxe, dosedanji evropski prvak. Češkoslovaški atlet Prenička je zavzel tretje mesto.

Vremenska napoved

Novi Sad: Deloma oblačno vreme, po nekaterih krajih jutraj megla, ponekod v sredini države dež in tudi v Primorju. Temperatura je padla na južni polovici, a dvignila se je na severni polovici. Najnižja temperatura Skoplje 1° C, najvišja Split 19° C.

Dunaj: Milo vreme, v splošnem oblačno in megleno, možnost padavin.

Elizabeth Foerster-Nietzsche, ustanoviteljica in čuvarica Nietzschejevega arhiva v Weimaru, sestra nemškega pesnika in filozofa Friedricha Nietzscheja, je v petek 8. novembra umrla, stara 89 let

Spominska svečanost v Judenburgu

Judenburg, v novembru.

V Judenburgu, kjer so med svetovno vojno krvaveli in umirali slovenski fantje, je bila slovesna blagoslovitev lepe kapelice, ki je bila zgrajena vojnim žrtvam v spomin. Lepe spominske svečanosti se je udeležilo okrog 150 gostov iz Slovenije, ki so se z avtobusi in avtomobili že v soboto zvečer, deloma pa tudi v nedeljo pripeljali v Judenburg.

Gostom na čast je bilo mesto okraшено z avstrijskimi zastavami in hiše so bile v zelenju, a na zvoniku stolne cerkve je vihrala jugoslovanska trobojnica. V soboto zvečer je bil jugoslovanom na čast prirejen pozdravni večer v restavraciji pri »Pošti«, kjer jih je iskreno pozdravil župan dr. Haidacher, nato pa orisal socialne razmere in položaj v kakršnem se v Sloveniji nahaja delavstvo. V svojem poročilu je posvetil posebno pozornost rudarskemu pokojninskemu zavarovanju in vprašanju sanacije bratovskih skladnic. V splošnem pa je podčrtal nenačrtno težko razmere, v katerih živi v Sloveniji rudarska panoga delavstva, kateremu se vsled neprestanih redukcij in čezdalje manjše zaposlitve ne obeta nič dobrega. Tudi v drugih panogah zaposlitve ni mogoče reči, da bi se delavstvu dobro godilo. V težkih razmerah posega delavstvo po svojem resnem sredstvu za obrambo svojih pravic. Tako je bilo lani delavstvo v stavki in dvanastih obratih. Glede nizkih mezd, ki ne zadoščajo niti za eksistenčni minimum, je treba ugotoviti, da nekatera podjetja še celo preobremenjujejo delavstvo. V tem pogledu bi morala oblastva v

nedeljo je bilo že na vse zgodaj vse živo v Judenburgu. Po ulicah se je zbiralo prebivalstvo ter čakalo na prihod deželnega poveljarja dr. Stepana iz Gradca, ki pa ni prišel in ga je zastopal deželni svetnik doktor Kren. Ob pol 10. so se na glavnem trgu začele zbirati razne korporacije in bivši bojovniki. Pozdravil jih je župan Haidacher, nato pa se je formalno impozantno sprevod, ki so se mu priključili tudi udeleženci iz Slovenije, med njimi zastopnik bana doktor Vončina, ljubljanski podžupan profesor Jarc, mariborski podžupan Zebot in magistratni direktor Šubic iz Celja. Številne naše deputacije iz Ljubljane, Maribora, Kranja, Trčica in drugod so nosile krasne vence in šopke.

Sprevod je krenil na pokopališče, kjer je daroval zadušnico za judenburške žrtve vojaški župnik dr. Maurer iz Gradca ob asistenci župnika Hafnerja in Judenburškega okrožnega dekana. Pri maši je igrala vojaška godba, nato pa je vojaška četa odala častne salve. Po zadušnici je doktor Maurer blagoslovil spominsko kapelico in se v vznesenih besedah spominjal vojnih žrtev. Pevci iz Ljubljane so zapeli »Blagor mu«.

Župnik Hafner je v lepem govoru poudarjal, da so tudi naše želje in težnje po trajnem miru. Prosil je, naj Judenburžani čuvajo grobnico naših junakov.

Za ním je spregovoril v imenu bivših vojakov 17. pešpolka bivši častnik Kautz, h koncu pa zbornični svetnik Schenk, ki se je najbolj zavzel za ureditev in oplešanje pokopališča ter za postavitev kapelice vojnim žrtvam. Tudi on je apeliral na župana, naj čuva spomenik vojnih žrtev. Župan dr. Haidacher je sprejel spomenik v varstvo, obljubljal, da bo občina storila to, kar je njena sveta dolžnost.

Pevski zbor iz Ljubljane je zapel žalostinko »Vigred se povrne«, nato so pa naše in avstrijske deputacije in korporacije polagale vence in šopke na skupen grob judenburških žrtev, posebno naša deputacija je postavila nanj tudi prekrasno marmornato žaro z vklesanim Zupancičevim besedilom.

Jadranski dan v Ptujju

V soboto je napolnilo občinstvo prosvetno dvorano Mladike. Posebno mnogo je bilo šolske mladine. Krajevni odbor Jadranske straže je namreč priredil jadranski dan z lepo proslavo, katero je otvoril mladinski pevski zbor meščanske šole pod vodstvom učitelja Hasla s himno Jadranske straže. Nato pa je imel pozdravni nagovor na navzoče tuk. podpredsednik krajevnega odbora Jadranske straže komandant mesta major inž. Manojlovič, ki je pozdravil vse navzoče.

Gospodarski in politični pomen morja za državo pa je prav v lepem govoru opisal učitelj Šestan. Učenka meščanske šole Runovec Danica je deklamirala pesem »Naš Jadran«. Dijaški orkester pa je zaigral več narodnih pesmi. Tretejšolec Vošnjak Mitja pa je prav dobro recitiral Grudnovno pesem »Tržaškim bratom«. Nazadnje pa je zapel mladinski zbor meščanske šole zopet nekaj pesmi in zaključil proslavo s himno Jadranske straže.

Prvi korak za združitev vseh dobrovoljcev v državi

V nedeljo dopoldne se je vršil na pobudo Legije koroških borcev v Trbovljah sestanek delegatov vseh naših dobrovoljskih združenj. Prisotni so bili zastopniki glavnega in ljubljanskega sreskega odbora Saveza ratnih dobrovoljcev, Udruženja dobrovoljcev za osvoboditev severnih krajev iz Zagreba, Zveze Maistrovih borcev in Legije koroških borcev.

Na dnevnem redu sestanka je bila v glavnem razprava v možnosti združitve vseh sorodnih si dobrovoljskih organizacij v enotno Zvezo. V debati, ki je bila mestoma temperamentna, je prišla do izraza volja vseh navzočih delegatov, da se stori ena sama močna dobrovoljska organizacija. V tem so si bili vsi edini, vendar je mnenje o načinu združitve deljeno in okoli tega problema so se sukale v glavnem vse razprave. Končno so se vsi navzoči delegati zedinili glede odobritve naslednje resolucije:

Resolucija

sprejeta na konferenci zastopnikov Udruženja raznih dobrovoljcev za osvoboditev severnih krajev, Zveze Maistrovih borcev in Legije koroških borcev v Trbovljah in Ljubljani v nedeljo 10. novembra 1935 v Trbovljah.

Zastopniki gornjih organizacij po izčrpnem razmotrivanju vseh vprašanj predlagajo in sklenejo: da stvorijo Združenje vojnih dobrovoljcev-borcev za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije s sedežem v Zagrebu, katero te-

Težak položaj delavstva

Ljubljana, 11. novembra.

Po plenarni seji zbornice za TOI, ki je v svojih stvarnih gospodarskih poročilih ugotovila gospodarski položaj Slovenije, je večrajšnja skupščina Delavske zbornice razpravljala o položaju delavstva. Skupščino, ki se je udeležilo malone celokupno zastopstvo, je otvoril in vodil predsednik Delavske zbornice g. A. Sedej. V svojem obsežnem poročilu se je uvodoma s pleteto spomnil rudarskih žrtev katastrofe v Rtnju, nato pa orisal socialne razmere in položaj, v kakršnem se v Sloveniji nahaja delavstvo. V svojem poročilu je posvetil posebno pozornost rudarskemu pokojninskemu zavarovanju in vprašanju sanacije bratovskih skladnic. V splošnem pa je podčrtal nenačrtno težko razmere, v katerih živi v Sloveniji rudarska panoga delavstva, kateremu se vsled neprestanih redukcij in čezdalje manjše zaposlitve ne obeta nič dobrega. Tudi v drugih panogah zaposlitve ni mogoče reči, da bi se delavstvu dobro godilo. V težkih razmerah posega delavstvo po svojem resnem sredstvu za obrambo svojih pravic. Tako je bilo lani delavstvo v stavki in dvanastih obratih. Glede nizkih mezd, ki ne zadoščajo niti za eksistenčni minimum, je treba ugotoviti, da nekatera podjetja še celo preobremenjujejo delavstvo. V tem pogledu bi morala oblastva v

Zborovanje učiteljev litijskega društva

Zagorje ob Savi, 10. nov.

V soboto 9. t. m. se je vršilo v letošnjem šolskem letu prvo zborovanje učiteljev litijskega društva v Ljubljani v dvorani hotela Miklič. Društveni predsednik tov. Zupancič Jože je otvoril zbor, pozdravil številno članstvo, posebej pa je pozdravil in želel iskreno dobrodošlico novopristopivšim članom JUU, ki so se v precejšnjem številu odzvali nedavno poslani okrožnici po vseh šolah v tem srezu. Nadalje je v imenu društva čestital tov. gđc. Benedičičevi k poroki z doktorjem Močnikom. Pred nedavnim časom je umrl na Krki na Dolenjskem najstarejši član društva in obenem najstarejši učitelj v Dravski banovini tov. Ivan Lobe. Spomin svojega najstarejšega stanovskega tovariša so prisotni stoji počastili.

Zborovanja se je udeležil tudi predsednik JUU g. Dimnik Ivan iz Beograda, ki je podal v eno in pol urnem govoru izčrpen situacijski poročilo. Poročal je o vprašanju vzdrževanja šol, o nadzorniškem vprašanju, o disciplinskem postopku, o personalnih zadevah, učnih načrtih, reformi učiteljskih, napredovanju in premeščanju učiteljsva. V disciplinskem postopku učiteljsvo nima istih pravic kot ostalo uradništvo. Zato je potrebno, da se izpremeni in prilagodi sodobnemu sodstvu.

Tajniško poročilo je podala učiteljica tov. Klovčarjeva. Prikazala je društveno delo, sklepe sej in statistiko še neorganiziranih članov na posameznih šolah.

Blagajniško poročilo je podal zagorski učitelj Kopriva Janez. Ker se je nekaj družtev JUU izjavilo, da se radi zmanjšanja prejemkov državnim uradnikom ukine prispevek za učiteljski naraščaj in pravnega referenta ter pedagoškega glasila »Popotnik«, je zbor obravnaval oba predloga. Neko društvo se je celo izreklo za znižanje članarine. Brez debate se je učiteljsvo soglasno izreklo proti znižanju članarine, opustitvi svojega pedagoškega glasila in še drugih gori navedenih prispevkov.

Tov. Kolenc iz Zagorja je referiral o Učiteljski tiskarni in naglašal potrebo, da se vse učiteljsvo odzove pozivu na včlanjenje. Po kratkem razgovoru o raznih vprašanjih se je tov. predsednik zahvalil vsem navzočim in zaključil lepo uspešno zborovanje.

mu primerno prikoži in spremeni pravila, zlasti pa določa delo v sekcijah.

Ta sklep tvori prvo etapo za vsedrjavno organizacijo dobrovoljcev Jugoslavije.

V ta namen skličejo prizadete zgoraj navedene organizacije izredne občne zbere svojega članstva do konca tega leta.

Po izvršenih občnih zboreh skliče Legija koroških borcev v Trbovljah ponovno konferenco pooblaščenih delegatov zgoraj imenovanih organizacij za končno združitve.

KINO UNION

TELEFON ST. 22.21

Čudoviti film, ki je osrečil vso publiko

Tako je končala liubezen...

Paula Wessely, Gustav Gründgens, Willy Forst

Na splošno željo občinstva danes podaljšano! **Nepreklicno zadnjikrat!**

Danes ob 16., 19.15, 21.15

lutri: Igra z ognjem

Paul Hörbiger, Trude Marlen

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

Obremenilna dejstva za Vnuka

Ptuj, 11. novembra.

Kakor je »Glas naroda« že poročal v nedeljski številki, je orožništvo v Juršincih radi suma ponarejanja denarja aretiralo 40 letnega posestnika Vnuka Vincenca iz Slavšćine in ga oddalo v zapore sreskega sodišča v Ptujju. V podstrešni slami njegovega poslopja je namreč pri prekrivanju strehe našel krovec 2 ponarejena tisočaka ter 16 na pol dodelanih 100 dinarskih falsifikatov ter nekaj primitivnega kopirnega orodja s šestilom. Aretiranec odločno zanika, da bi bilo vse to njegova last ter pravi, da mu je vsekakor nekdo podtaknil najdene predmete.

Vnuk je sicer preprost kmet brez kake posebne izobrazbe. Bil pa je za časa svetovne vojne 5 let v ruskem ujetništvu, kjer je bil zaposlen pri nekem tehničnem podjetju in se je v risarstvu zelo izveščal. Po vojni pa je bil zaposlen pri nekem litografskem podjetju v Zagrebu, kateremu so oblasti prišle na sled, da se bavi s ponarejanjem denarja. Pri tem pa seveda Vnuk ni bil nič udeležen in tudi ne kaznovan. Vsekakor je pa njegova zmožnost v risarstvu in litografiji za njega precej obremenilna. Sumi pa se, da je pri tem sodelovala večja družba.

Nevaren požar

Celje, 11. novembra

V nedeljo okrog 4. ure zjutraj je nenadoma izbruhnil ogenj na tovornem avtomobilu, ki je last premogokopne družbe Bela-Motnik.

Avto je bil nato vren s premogom, ko ga je sofer Reitter Emil okoli 1/2 ponoči pripeljal iz Motnika v Celje ter ga je zaradi pozne ure postavil kar na prsto za avto-delavnico Ožeka v Levstikovi ulici. Pustil ga je tamkaj brez nadzorstva ter šel spat. Avto ima svojevrsten motor, kateri se požen z bencinom, gonijo ga pa plini lesnega oglja. Najbrže zaradi tlečega oglja nabirajoči se plini niso mogli skozi nedeljujoč ventil in so razgnali rezervoar. Vnel se je bencin in nato ves prednji del avtomobila.

Motor je baje nepokvarjen, uničena pa kabina z vsemi napravami, deloma je pokvarjeno tudi ogrodje. Na kraj požara je priletela gasilska četa, ki je ogenj kmalu zadušila, vendar pa ima družba nad 10.000 Din škode. Avto je bil še nov in nezavaran.

Burno zborovanje

Združenje gledaliških igralcev, sekcija Zagreb, je imelo v nedeljo precej burno zborovanje, katerega je otvoril dosedanji predsednik Drago Hrčič. Orisal je neznosne razmere, v katerih so zagrebški igralci živeli in delali pod bivšim upravnikom Konjovičem. V tem času so igralce napadali v časopisih kot pijance in celo najsvetejše stanje žena materinstvo, je bilo oblateno. Obolenja igralcev so označili za simulacije, posamezne umetnike so pa primerjali električnim žarnicam. Vendar so igralci s pomočjo treznega tiska zmagali in si zagotovili varnost svojih interesov. Na skupščini so se razvile zelo žive in burne debate, posebno razburljivo je bilo obračunavanje med Predragom in Badaličem. Mabo je manjkalo, da se nista dejansko spopadla. Nikolič je pozival člane, naj opuste posebno politiko in delajo samo za interese igralce, ker bi se sicer cepili in tedaj bi bilo nad njimi več novih Konjovičev. Pri volitvah je zmagala lista g. Africa s 31 glasom proti listi g. Badaliča, ki je dobila 27 glasov. S tem je bil za novega predsednika združenja izvoljen g. Afric.

= Sport =

Sport in politika

V Rimu so sklenili, da bodo prekinili sportne odnose s vsemi onimi državami, ki bodo na predlog Anglije sprejele sankcije proti njej radi vojne z Abesinijo. Ta naredba je že stopila v veljavo in je tajnik fašistične stranke Starace že prepovedal nastop italijanskih težkih atletov v Parizu. Italijanska ekipa je bila že na potu v Pariz in so jo brzojavno poklicali nazaj. Ta naredba bo veljala seveda tudi za jugoslovanske sportnike.

Občni zbor SK Ilirije

SK Ilirija v Ljubljani sklicuje po sklepu seje Upravnega odbora z dne 22. oktobra 1935 in na podlagi § 13 klubovih pravil svoj XXV. redni občni zbor, ki se bo vršil dne 10. decembra 1935 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo Upravnega odbora in posameznih sekcij; 2. poročilo revizijskega odbora in podljetev razrešnice upravnemu in revizijskemu odboru; 3. dopolnilne volitve Upravnega odbora, volitev revizijskega odbora in razsodišča; 4. sklepanje o predlogih odbora in samostojnih predlogih članov. — V smislu določil § 13. klubovih pravil je občni zbor sklepčen, če je navzoča 1/3 do glasovanja upravičenih članov. Ob nesklepčnosti se občni zbor vrši pol ure kasneje in je sklepčen brez ozira na število prisotnih.

V smislu § 6. klubovih pravil imajo glasovalno pravico ustanovni in redni člani kluba, ki niso v zaostanku s članarino. Dostop na občni zbor imajo samo člani s članško izkaznico. Občni zbor bo obravnaval samo eno samostojno predlogo članov, ki bodo v smislu § 13. klubovih pravil pravočasno predloženi Upravnemu odboru kluba in podpisani od najmanj 10 do glasovanja upravičenih članov. — Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. — Upravni odbor.

Naročajte knjige Kmetijske Matice

Dnevni dogodki

× **Nacionalna ura.** Ob 19.30 bo predaval prof. Medenica o Filipu Višnjiću ob stoletnici rojstva. Prenos iz Beograda.

× **Zakup obč. lovišč.** Sresko načelstvo v Brežicah bo na javni dražbi v uradu sreskega načelstva soba št. 2 oddajalo v zakup za dobo 12 let in sicer za čas od 1. aprila 1936 do 31. marca 1948 več občinskih lovišč. Dražbeni pogoji so na vpogled na sreskem načelstvu v Brežicah. V slučaju neuspeha dražbe se vrši ponovna dražba 8 dni pozneje po istem vrstnem redu ob istih urah in če treba tudi pod izključno ceno.

× **Ministrski svet** je na predlog finančnega ministra in na osnovi čl. 15. zakonskega predloga o splošni carinski tarifi sprejel tale sklep: za semenje sladkor. repe točka 3 tarife 33 uvozne carinske tarife se maksimalna postavka poviša na 40 Din, minimalna postavka na 30 Din. Ta sklep stopi v veljavo z dnem razglasitve v Službenih novinah.

× **Odbor koroških legionarjev** se najtopleje zahvaljuje vsem organizacijam in društvom za številno udeležbo o priliki pietetne komemoracije na dan Vseh svetih, ki jo je Legija koroških borcev priredila na grobu Dušana Kožulja za vse padle koroške borce. Posebno zahvalo izraža cvetličarni Bajt, ki je darovala na grob krasen venec ter voj. kuratu g. Marraču za njegov veličasten nagrobni govor. Vsemu občinstvu in udeležencem najtoplejša zahvala za darovane sveče in poklonjeno cvetje.

Dober dan zimsk Lutz

× **»Seljačka sloga«** obnovljena. V Hrvatskem seljačkom domu je bila v nedeljo skupščina hrvatskega kmetijskega prosvetnega dobrodelnega društva »Seljačka sloga«, ki je prenehala delovati februarja 1930 leta. Rudolf Herceg in Božidar Magovac sta podvzela akcijo za obnovitev dela tega društva. Večina prejšnjih članov se je izjavilo za obnovo dela. Zato so izvolili nov odbor s predsednikom Rudolfom Hercegom. Izvoljen je bil tudi odbor za postavitev spomenika Matiji Gubcu, vodji kmetijskega upora leta 1573., in odbor za založbo zbranih del dr. Antona Radića. Po zborovanju so vsi delegati odšli na zagrebški velesajm, kjer je nastopilo 30 kmetijskih pevskih društev. Navzoč je bil tudi dr. Vladko Maček.

× **Afera profesorice dr. Atanasijević.** Na eni izmed zadnjih sej na beogradski univerzi so odslovili izredno profesorico znano filozofko dr. Ksenijo Atanasijević. V nedeljo se je skupina beograjskih izobražencev in javnih delavcev zavzela za pravice odslovljene profesorice na posebni konferenci v hotelu Imperial. Govoril je književnik Milosav Jelić, ki je poudaril, da si je Ksenija Atanasijević po pravici pridobila sloves odlične znanstvenice. Namesto da bi jo sprejeli za redno profesorico na univerzi, so jo brez pravega povoda odslovili. Baj je dal za to povod profesor beograjske univerze Miloje Vasić, ki je obtožil Ksenijo Atanasijević znanstvenega plagijastva. Književnik Sima Pandurović je pa označil dogodek z Atanasijevićevo za kulturni škandal. Zborovalci so zahtevali, da univerzitetni svet pojasni javnosti razloge za odslovljenje Atanasijevićeve. Sprejeli so tudi resolucijo, v kateri zahtevajo pojasnila o postopanju filozofske fakultete v tem primeru.

CONRAD VEIDT v naslovni vlogi

AHASVER

(Večni žid)

Pride v KINO SLOGA

× **Zveza ljudskih vseučilišč.** Na kongresu ljudskih vseučilišč v Beogradu so ustanovili v nedeljo Zvezo ljudskih vseučilišč v Jugoslaviji. V izvršnem odboru sta tudi dr. Janko Lokar iz Ljubljane in inž. Kukovec iz Maribora. V resoluciji zahtevajo zakonsko ureditev pravnega položaja ljudskih univerz kot privatnih avtonomnih ustanov pod zaščito svetovnega ministrstva. Zveza naj ustanovi tudi knjižnice in čitalnice ter dobi svoje glasilo.

× **Pustolovec Ladanja pod ključem.** Na kolodvoru v Petrovgradu je policija aretirala pustolovca Ladanjo, ki je v Beogradu izvršil več vlomov in tatvin. Gospe Mariji Korun v Petrovgradu je odnesel 15.600 Din. Posebno obilen plen mu je padel v roke pa letos na Rabu, kjer je z mednarodno pustolovko Marijo Nagy kar na debelo sleparil. Za Marijo Nagy so izdali tiralice.

× **Nočejo kavarne.** V Karanovcu v gračaniškem srezu niso imeli kavarne. Neki občan je pa te dni le zaprosil za dovoljenje, da bi otvoril kavarno v Karanovcu. Občinski svet pa je prošnjo odbil s 23 proti 3 glasom, češ, da so kavarne pogubne za vas in življenje kmeta.

× **S samokresom v direktorjevi pisarni.** V pisarni direktorja gimnazije v Nišu je proti sebi naperil samokres dijak Slobodan Nikolić, učenec 4. razreda. Ravnatelj ga je poklical v pisarno, ker so mu sporočili, da ima fant seboj samokres. Sluga, ki je bil tedaj v pisarni, mu je izbil samokres iz roke, tako da se je fant samo ranil. Fant je dobil slabe reče in si je skušal zaradi tega vzeti življeje. Če bi se starši dovolj brigali za vzgojo svojih otrok in jih zasledovali pri učenju, jim pomagali z besedo in dejanjem, jih vzbujali k pridnosti in bi se tudi za vse njihove zasebne posle zanimali, bi gotovo ne prišlo do takih dogodkov.

Monumentalni velefilm

AHASVER

(Večni žid)

Pride v KINO SLOGA

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Torek, 12. novembra. Katoličani: Martin, škof. Pravoslavni: Stevan, 30. oktobra.

DEŽURNE LEKARNE

Sušnik, Marijin trg 5, Kuralč, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

* **Vojni dobrovoljci.** Danes 12. novembra se vrši mesečni sestanek ob 20. uri v restavraciji »Zvezda«. Tov. dr. Ernest Turk bo predaval o naših borbah pred 19 leti v Dobrudži. Na razpolago je tudi krasna knjiga o Dobrudži z opisom vseh bitk, katerih izgube so znašale ravno polovico borcev. Samo v bitki pri Kokardži je bilo 3730 žrtev, od katerih je bilo 120 oficirjev. 18.510 mož je šela naša prva jugoslovanska edinica. Tov. doktor Valentin Mersol bo poročal o delegatskem zboru borcev in osvoboditeljev naše severne meje, ki se je vršil v nedeljo v Trbovljah. Tov. tajnik bo pojasnil vprašanje naših ne-

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Telefon 2730

Danes nepreklicno zadnjikrat

ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Opereta in razkošna revija duhovitega humorja

Osreči me!

Harald Paulsen, Else Elster, R. Romanovsky, Adele Sandrock in drugi

Kot dopolnilo prekrasen najnovejši zvočni tednik

Maribor

Pomagajte najbednejšim!

Maribor, 11. novembra.

Nastopajoče hladnejše vreme je hudo prizadelo številne družine brezposelnih, ki jim primanjkuje najnujnejših sredstev za živčje, kurivo, obleko in obutev, mnogo pa je tudi takih, ki nimajo strehe nad glavo. V zelo obupnem položaju so predvsem družine z majhnimi otroci. Da se odpomore temu zlu, je predsednik mestne občine apeliral na mariborsko javnost s posebnim okleem, ki je bil objavljen v časopisu, razen tega se je pismeno obrnil na dosedanje podpornike Pomožne akcije s prošnjo, da bi tudi letos, ko je položaj še mnogo hujši, darovali za brezposelne in siromašne njihovim

△ **Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru** priredi tudi letos svoj 15. akademski ples, in sicer 4. januarja 1936. Ostala društva prosimo, da naš datum upoštevajo. Odbor.

△ **Izdane in izbrisane obrtne pravice.** V oktobru je bilo pri mestnem poglavarstvu v Mariboru na novo izdanih 8 obrtnih pravic, v istem času pa je bilo izbranih 17.

△ **Vaje ruških gasilcev.** V lepem sončnem popoldnevu je imela gasilska četa v Rušah gasilsko vajo, ki jo je vodil Emerik Dolinšek in ki ji je prisostvovalo mnogo ljudi, ki so z zanimanjem sledili »gašenju«
poslopji g. Muleja. V akciji sta bili motorna in ročna brigalna, ki sta črpali vodo iz vaškega potoka. Vaja je lepo uspela. Vrlim gasilec čestitam!

△ **Slovo Stefe Dragutinovićeve.** V soboto 16. t. m. se bo od mariborskega občinstva poslovila priljubljena igralka Stefa Dragutinovića, ki ob enem z odhodnico slavi tudi 40letnico umetniškega delovanja na odru. V gledališču bodo ob tej priliki uprizorili Frankovo veseloligro »Vihar v kozarcu«, v kateri bo slavljenska igralka glavno žensko vlogo. Ze danes opozarjamo Mariborčane, da naj zaslužno umetnico počaste z obiskom njene poslovilne predstave.

△ **Ljudska univerza.** V petek 15. t. m. predava v Ljudski univerzi g. ing. Janko Kukovec iz Maribora o svetovni razstavi v Brusellu.

△ **Zanimiva razprava na sodišču.** Danes dopoldne je bilo na mariborskem sodišču nadaljevanje razprave proti žel. uradnikom Prevoljčju, Tuščku in Tumpcu, ki jih toži 35 železničarjev zaradi žaljenja časti. Koa znano, so baje oboženci, ko so bili vodje v organizaciji narodnih železničarjev, sestavili takozvano »črno listo«
s tendencioznimi opazkami, tožiteljev. Prva razprava je bila pred dobrim mesecem in je bilo nadaljevanje preloženo na danes. Pri današnji razpravi so bili ponovno zaslišani vsi trije obtoženci, kot priče pa postajenačelnik Perme, podnačelnik Gajšek, višji kontrolor Plantan iz Ljubljane, tajnik UJNZB Zoré in še nekateri drugi. Priče so izpovedale, da je komisija generalne direkcije iz Ljubljane imela seznanj službenec, kjer so bile opazke o nacionalni nezanesljivosti 35 uslužbencev glavnega kolodvora. Tajnik Zoré pa je izpovedal, da je komisija iz Beograda imela le prepis seznama, original pa je bil najden v arhivu mariborske organizacije UJNZB in je bil sestavljen v času, ko so bili obtoženci vodje organizacije. Tudi današnja razprava je bila ponovno preložena na 9. december, ker se ni dospelja iz Beograda izjava generalne direkcije. Obe straniki pa sta predlagali tudi zaslišanje nekaterih novih prič.

△ **Narodno gledališče.** Torek 12. nov. ob 20.: »Beneška noč«. Red B. Sreda 13. nov.: Zaprt. Četrtek 14. nov. ob 20. uri: »Medvedji ples«. Red A.

△ **Železniška tatvina.** Včeraj so orožniki aretirali 42letnega brezposelnega delavca Rudolfa Terševca in 25letnega Malijo Weissbacherja,

borcev, ki so ponovno vložili prošnjo v smislu naše okrožnice. Tov. blagajnik pa bo pobiral obljubljene obroke za naš prapor. Prinesite s seboj spisane črtice in važnejše zgodovinske podatke za našo knjigo. V sloji je moč!

* **Smuška telovadba SPD** se nadaljuje v telovadnici II. državne realne gimnazije na Poljanski cesti za dame in gospode v torek 12. t. m. ob 20. uri. Nadalnje prijave sprejema pisarna SPD na Aleksandrovi cesti šte. 4.

* **Na novo naštudirano, inscenirano** in po večini na novo zasledeno Verdijevo opero »Aida«
pojo prvič v letošnji sezoni v torek 12. t. m. Letošnja vprizoritev tega dela je v vsakem pogledu nova, saj imamo tudi nov prevod, ki ga je napravil prof. dr. Pregelj. Naslovno vlogo Aide poje gdč. Oljdekop, nova dramatična pevka naše opere. Ga. Kogejeva nastopi tokrat v veliki partiji Amneris. Prof. Šestova režija je skrbela tudi za dostojne velike ansambelske nastope. Prepričani smo, da bo letošnja vprizoritev »Aide«
v vsakem pogledu odlična. Muzikalno vodstvo ima kapelnik dr. Švara. Prva predstava bo za red C.

* **Pol stoletja dela in uspehov** ima za seboj naša najzaslužnejša narodno-obrambna organizacija Ciril-Metodova družba. Ob tej priliki pripravlja njena akademska podružnica spominsko slavo tega zlatega jubileja, večer svečanega veselja, ki ne bo v slogu običajnih zabav, ampak bo imel svojemu značaju primerno dostojanstveno lice. **Odlični koncertni spored**, pri katerem sodelujejo med drugimi ga. **Gjungjenac Gavella** ter ravn. g. **J. Beteto**, bo uvodni del tega večera, ki se bo nadaljeval s »**Slavnostnim akademskim plesom**«
in ob enem spominskim družabnim večerom naših narodnih borcev, prijateljev in članov CMD, ki bodo ob prazničnem, prijateljskem razpoloženju obujali spomine na čase težkih bojev za narodno prosveto in svobodo ter si za bodoče delo dali novih spodbud. Pod visokim okriljem **Nj. Vis. kraljeviča Andreja** in častnim predsedstvom naših najodličnejših predstavnikov prične v soboto 16. t. m. ob pol 21 na Taboru ta velika letošnja družabna prireditvev. Kdor pomotoma ni prejel vabila, naj reklamira na pisarno CMD, Beethovnova 2. Tel. 30-37.

Celie

□ **Sveži grobovi.** Dne 9. t. m. je umrla v Aškerčevi ulici 8 25 letna žena poročnika Katarina Pesić. V bolnišnici pa 44 letni delavec Mali Jurij iz Petrovč in 69 letni prevzihtkar Gubenshek Jože iz Sv. Vida pri Planini ter Kolenc Miha 72 letni obč. revež brez stalnega bivališča. Dne 10. t. m. 77 letna vdova po uradniku zemljiške knjige Smola Marija iz Sv. Jurija ob j. ž. Naj v miru počivajo! Žalujočim naše iskreno sožalje!

□ **Ker je bila nedelja sv. Martina lepa** — se nam čez tri dni sneg obeta, tako nam zatrjujejo naši izkušeni kmetijski očanci.

□ **Zveza brivskih in lasničarskih pomočnikov** (te) bo imela v Obrtnem domu strokovni tečaj, počeniš s 15. novembrom. Tečaj bo ob torkih in petkih od 20. do 22. v teku 4 mesecev.

□ **Huda poškodba pri padcu s kolesa.** Ko se je preteklo nedeljo barvarski pomočnik v tovarni »Elka«
27letni Vale Avgust iz Nove cerkve vozil s kolesom, je v Trnovljah tako nerodno padel, da si je močno poškodoval prsni koš. Moral je v bolnišnico.

Ptuj

Pogrešanec se je vrnil domov. Poročali smo, da je šilec Vilko, trgovski pomočnik pri Milko Senčarju v Ptuj, neznano kam izginil. V petek zvečer pa se je fant vrnil domov hudo poškodovan. Pravil je, da sta ga v gozdu pri Sodincih napadla dva neznanca moška in ga udarila s kolom po trebuhu. Obležal je tam vso noč, ker se od bolečin ni mogel premakniti.

Slabo izpolnjuje četrto božjo zapoved. V Bukovcih pri Ptuj se je pripetil obžalovana vreden dogodek. Kukovec Franc iz Bukovcev se je sprl radi neke dedščine s svojim 85 letnim očetom. Pri tem se je tako izpozabil, da se je dejansko lotil svojega 85 letnega očeta in ga pričel daviti. Iz rok surovega sina je očeta rešila njegova hči Jera Surovež dejanje priznava, izgovarja pa se, da je dejanje storil v silobranu češ da ga je oče napadel. kar je pa seveda le malo verjetno. Tudi priče navajajo, da se je on prvi lotil očeta.

Trebnje

Ganljivo slovo. Vsa fara je bila ganjena in mnogo solz se je utrla ono nedeljo pred cerkvi, ko je občinski sluga prebral faranom poslovilne besede dveh, ki ju je fara ljubila. Mežnarjeva Anica in Mici, prva dolgoletna organistka in cerkvena pevovodkinja, druga skrbna skrbnica farne cerkve, obe pa zvesti naslednici — svojega — mežnarjevega rodu. Ta rod je nad 200 let pel in zvonil, žalostno in veselo, kot je naneslo pod zvonikom farne cerkve. Se se spominjamo starega slepega mežnarja Naceta, ki je v tej službi oslepel. Vedno veder starček in poln humorja je kljub slepoti še nadalje opravljal službo mežnarja; saj je cerkev s svojim zvonikom vred poznal kot dlan. Umril je v visoki starosti; kmalu za njim je šel kot žrtev svetovne vojne sin Matevž, za njim mežnarjeva mama in nato še sin Nace. Tako sta ostali končno prežgoda osamljeni le še Anica in Mici; s tiho ljubeznijo in pobožnostjo sta nadaljevali delo očetov. Slabotne ženske roke so v polni meri nadomestile prežgoda umrlega očeta in še posebno brata: tiha ljubezen je znagovala vse! In je prišlo tako nenadoma: poslovile sta se kar z javnim razglasom na svoje farane, ki so se začuden vprašali zakaj? Pa smo izvedeli, da se je ta sprememba pripravljala že dalj časa. Po odhodu kaplana g. Blažiča iz Trebnja je prosvetnemu tamburaškemu zboru manjkalo voditelja. Ker tega mesta zaradi prezaposlenosti in brez potrebne znanja ni mogla prevzeti organistka Anica, je bilo mesto razpisano in iz mežnarjeve sta se preselili obe. Po nemogočem spoznanju jima je bilo proti volji faranom, ki imajo tudi ljubezen v sreč, posebno do tega za trebnjsko faro tako zaslužnega rodu, odpovedano in po ganljivem slovesu sta potri odšli. Nad 200 let je zvesto služil ta rod cerkvi. Bogu in svojim faranom. In ko odhajata, naj ju tolaži zavest, da jima bodo farani ohranili trajno hvaležnost.

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

12. nov., torek: zaprt.
13. nov., sreda: **Kako zabogaš.** Red A.
14. nov., četrtek: **Direktor Čampa.** Red Četrtek.

15. nov., petek: **Bratomor na Metavi.** Gostovanje v Celju. Izven.

Opera

Začetek ob 20. uri

12. nov., torek: **Aida.** Nova vprizoritev. Red C.

13. nov., sreda: **Mamzelle Nitouche.** Red Sreda.

14. nov., četrtek: **Madame Butterfly.** Red B.

15. nov., petek: zaprt.

Radio

Torek, 12. novembra.

Ljubljana: 11.00 Šolska ura: spominska proslava Davorina Jenka, 12.00 reproducirana glasba (slovenski skladatelji), 12.45 vremenjska napoved, poročila, 13.00 napoved časa, objava sporeda, obvestila, 13.15 slavni tenoristi na ploščah, 14.00 vremensko poročilo, borzni tečaj, 18.00 Ronny-jazz igra za ples, 18.40 filozofsko predavanje (g. Fr. Terseglav), 19.00 napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos iz zagrebške opere, v odmoru glasbeno predavanje g. Vile Ukmarja in napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Pridobivajte nove naročnike.

Gospodarstvo

Letošnja sadna letina
Poročilo iz Krškega

Krški srez se odlikuje daleč naokoli kot vinorodna pokrajina s svojim znanim cvičkom, ki ima ljubitelje med najširšimi plasti slovenskega naroda tako med kmetom kakor med izobraženci. Odlikuje pa se tudi po priznani sadjereji. Kanadke in voščenke iz krškega sreza so znane v Avstriji, še bolj pa v Nemčiji, kamor so jih zlasti letos izvažali naši sadni trgovci.

Prisojna rebra dolenskega gričevja so zasejana z vinsko trto, ali pa z drevesi jabolk in hrušk. Zasejanih pa je tudi mnogo breskev in marele, za poskušnjo celo smokev, ki so že tudi obrodile in dozorele.

Letos je bila odlična letina za jabolka, tako po kakovosti, še bolj pa po množini. Naši sadjarji so pridelali letos toliko jabolk, da že dolgo ne pomnijo take letine. Obrodile so zlasti kanadke in voščenke, ki so se prodale še za ugodno ceno. Povprečno so plačevali slabše vrste po 1.—Din, srednje vrste po 1.25 do 1.75 Din, kvalitetne pa od 1.75 do 2.25 Din in še več. Tudi bobovec in mošane-gar sta imela ugoden kup, le žal, da sta bila letos podvržena izredno hudi gnilobi ter sta spričo tega delno izgubila na svoji ceni. Posebej je treba poudariti dejstvo, da je letošnje sadje, zlasti jabolka splošno zelo podvrženo gnitju, pri čemer morajo trpeti škodo kmetovalci, še bolj pa trgovci. Pripovedoval mi je trgovec, da mu je segnilo jabolko od šestih vagonov kar celih 4.000 kg, kar znaša 8 do 10%! Kako naj vnovič trgovec tako sadje, da bo pri tem imel še svoj upravičen zaslužek?! Tudi njemu prede trda: on je kupil jabolka ter jih moral takoj plačati kmetu, med tem ko mora sedaj čakati potom klirina na transakcijo svojega denarja. Jabolka so izvozili največ v Nemčijo v Hamburg in Berlin ter ostala mesta, nekaj pa tudi v Avstrijo, zlasti na Dunaj. Mnogo pa jih imajo trgovci še po svojih skladiščih za katere iščejo prodajni trg. Dnevno imajo zaposlene ženske, ki prebirajo nagnita jabolka, katera bodo morali spraviti v obliki žganjehube v svoj prid.

Ako je verzija, da so trgovci s krškega in brežiškega sreza izvozili okoli 300 vagonov jabolk v inozemstvo resnična, tedaj je z letošnje sadno letino lahko zadovoljen naš kmetovalec. Ta trditve je tudi popolnoma verjetna in so bržčas izvozili še več vagonov. Tristo vagonov predstavlja 3 milijone kg jabolk. Če se sme vzeti povprečna cena 1.50 Din za kg, tedaj je prejel naš kmet zanje okoli 4 in pol milijona dinarjev, kar je vsekakor izredno velik doprinos k njegovemu sicer nerentabilnemu gospodarstvu. Te dni mi je pripovedoval kmetovalec iz krškega sreza, da ima doma še okoli 1 vagon jabolk, za katere išče kupca. Po tem sodeč imajo naši kmetovalci v svoji posesti še mnogo jabolk, katerih še vedno niso prodali. Treba bo za nje poiskati trg.

Iz izvajanja sledi, da je sadjereja silno koristna panoga kmetijstva, zato se mi zdi potrebno opozoriti naše sadjarje na okolnosti, kako dvigniti sadjerejo na potrebno višino. Skoro v vsakem večjem kraju krškega sreza je sadjarska in vinarska podružnica, ki ima nalogo dvigati našega kmetovalec ter ga seznanjati s prepotrebni deli v sadovnjaku,

za kar pa nekateri naši sadjarji očitno ne kažejo preveč zanimanja.

Sadjarska podružnica je vendar matica in torišče pravnega ravnanja in dela v sadovnjaku kakor v drevesnici. Tu naj si vsak sadjar izpopolni svoje neobhodno potrebno znanje. Seznaniti bi se moral pred vsem z izborom sadnih dreves, ki so preizkušena za našo zemljo in podnebje in ki rode obilen plod. Neizogibno je potrebno znanje, kako zatirati škodljivce sadnega drevja. O tem se je že veliko pisalo in govorilo in tudi praktično kazalo po vrtovih. Nekateri kmetovalci ne polagajo na to skoro nikake važnosti ali pa puste v nemar, češ, bo že Bog dal, da bo prav za vse. Nekateri še vedno uničujejo škodljivce z dragim arborinom, ker ne vedo, da je žvepleno-apnena brozga ravno tako uspešno sredstvo proti škodljivcem, kakor arborin, samo, da je neprimerno cenejši in da si jo lahko napravi vsak sadjar, kolikor le hoče za mal denar. Vse premalo se polaga važnosti na gnojenje sadnih dreves, nekateri pa sploh ne poznajo umetnih gnojil, ali pa so o umetnem gnojenju poučeni popolnoma krivo.

Gospod urednik! Kakor vidite odpira se vam hvaležna naloga, da boste z »Glasom Naroda« mnogo pripomogli k zboljšanju stanja našega kmeta, zlasti pa, ako boste od meseca do meseca priobčevali poučne članke o sadjarstvu in kako in kdaj uničiti škodljivce sadnega drevja. To so najaktualnejša vprašanja, ki morajo zanimati vsakega sadjarja, pa tudi vzgojitelja-svetovalca naroda, ki stremi pomagati ljudstvu kadar in kjerkoli le more.

Mnogo je naših sadjarjev, ki o pomolgi nimajo pojma. Ta prepotrebna veda je za nje popolnoma tuja, pa vendar je pravilno obiranje, sortiranje in pakovanje sadja neizogibno potrebno. O tem jih bežno pouče sadni trgovci, ko ne morejo kupiti sadja, ne da bi kmetovalci upoštevali tega dejstva. Vse premalo je zanimanja za svoje delo, pri čemer tiči tudi dober del krivde pomanjkanja na kmetih. Le kdaj se bodo kmetovalci spametovali in opustili svoje konservativno načelo: česar ni znal moj oče, tega tudi meni ni potreba.

V naših gozdih raste nešteto užitnih gob. Naši kmetje pa nabirajo samo jurčke, mavrahe in lisičke, vse druge pa imajo za strupene, ko je vendar znano, da je izmed 100 vrst gob le morda 10 neuzžitnih, oziroma strupenih. Različne kolobarnice, sirovke, dežnice itd. imajo za strupene gobe in jih puste, da segnjijejo. In to zato, ker je njihova izobrazba na prenikni stopnji, da bi se zavedali, da ubija zob časa njihovo imetje, ki sega v milijone in milijone. Nesmiselno sami ugonabljajo narodno premoženje nezavedajoč se vrednosti svojega premoženja.

Prav isto je z zdravilnimi zelišči. Poznajo samo tista zelišča, katere je oče ali mati pripoznal za zdravilna, vse drugo, četudi je o njih govoril učitelj, da se s pridom uporabljajo za razna zdravljenja boleznih, so — nezdravilna. Res čudovito so v nekaterih primerih naši ljudje »Tomažič« in so konservativni do skrajnosti. Za teško zaslužene denarje pa kupujejo v lekarnah ista zdravila v obliki praškov, pri katerih pa so masno zaslužili tujei. Le kdaj se bodo spametovali!?

Gospodarske vesti

— Službeni list« kr. banske uprave št. 90 od 9. t. m. objavlja: Pravila o opravljanju tetaja za dečje nezogvalke »Domu materinskega združenja« v Beogradu — Odločbo glede proizvodov zavoda »Obiljevo« spriloznim cenovnikom — Pristop teritorija pod mandatom Jugozapadne Afrike h konvenciji o avtomobilnem prometu — Pristop Rumunije h konvenciji o fiskalnem režimu tujih avtomobilnih vozil — Priobčilo francoskega ministrstva za zunanje posle o črtanju besed »Saarsko ozemlje... S A« v prilogi C medn. konvencije o avtomobilnem prometu — Pristop Zveze sovjetskih socialističnih republik h konvenciji o fiskalnem režimu tujih avtomobilnih vozil — Pristop Avstralije k medn. konvenciji za izenačenje nekaterih predpisov o medn. prometu po zraku z dodatnim zapisnikom — Popravek poljskega poslanstva glede pristopa svobodnega mesta Gdanska h konvenciji za izenačenje nekaterih predpisov o medn. prometu po zraku — Izmenjavo ratifikacijskih instrumentov med republiko Grčijo in kraljevino Jugoslavijo o konvenciji, ki se nanaša na ukoriščenje prog rednega zračnega prometa — Spisek držav podpisnic mednarodne konvencije, s katero se ureja zrakoplovstvo — Sestava oddelkov državnega sveta — Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju Dravske banovine — Razne objave iz »Službenih novin«.

— Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o banki upravi službeno mesto banovinskega cestarja v območju sreskega cestnega odbora Maribor in sicer na banovinski cesti II. reda št. 214 Maribor—Ruše—Selnica za progo od km 0.00 do km 5.00. Prosilci za to mesto morajo izpolniti pogoje iz čl. 2. uredb o službenih razmerjih državnih cestarjev in njihovih prejemkih ter ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno spisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženem kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, нравstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 10.

decembra 1935 pri sreskem cestnem odboru v Mariboru.

— Sestanek mednarodne trgovinske zbornice. Po komunikaciji mednarodne trgovinske zbornice se sestane njen upravni odbor 15. novembra t. l. v Parizu. Seje se bodo udeležili zastopniki 30 držav. Razpravljali bodo o delu nacionalnih odborov glede na sklepe kongresa, ki se je vršil meseca junija v Parizu. Na seji upravnega odbora bo govoril tudi francoski trgovinski minister Bonnet o vprašanju carinskih koncesij.

Borzna poročila

Curih, 11. novembra. Beograd 7, Pariz 20'255, London 15'15, Newyork 307'50, Bruselj 51'975, Milan 24'96, Madrid 41'975, Amsterdam 208'85, Berlin 129'70, Dunaj 50'60, Stockholm 78'10, Oslo 76'40, Kopenhagen 67'60, Praga 12'71, Varšava 57'875, Atene 2'90, Carigrad 2'45, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'675, Buenos Aires 0'8325.

DEVIZE

Ljubljana, 11. novembra. Amsterdam 2974'22 — 2988'82, Berlin 1756'08—1769'95, Bruselj 739'90—744'96, Curih 1424'22—1431'29, London 215'19—217'25, Newyork 4343'94—4380'25 Pariz 288'50—289'94, Praga 181'05—182'16, Trst 355'03 — 358'11.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 11. novembra. 7% invest. pos. 74'50—76'50, Ratna šteta kasa 352—354, 7% Blerovo pos. 68—69—67, 8% Blerovo pos. 78—78'50, 6% beglučke obveznice 60'50—61'50, Agrarna priv. banka 227 den., Dunaj—Zagreb 857'50—867'50—862'50, Dunaj—Beograd 867—857, Grčija—Zagreb 30'76—31'46—31'11, Grčija—Beograd 31'10—30'40, Priv. klir. London—Zagreb 243'67—245'27—244'47, Priv. klir. London—Beograd 244'30—242'70, Priv. klir. Madrid—Zagreb 590—600—595, Priv. klir. Madrid—Beograd 590 pon., Trboveljska 95 den., Sečer Osijek 128 bl.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

Novi Sad, 11. novembra. Pšenica in zob: neizpremenjeno, Rž ne notira. Ječmen in koruza neizpremenjeno. Moka: Bačka in banaška Og in Ogg 235—255, št. 2 215—235, št. 5 195—215, št. 6 175—195, št. 7 155—165 št. 8 105—110. Fizol neizpremenjen. Otrubi: bački, banatski in sremski jula vreče 83—85, bački, jula vreče ladja 81—86, Krompir ne notira. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Kultura

G. R. Shaw — „Kako zabogatiš“

Igra v treh dejanjih »Kako zabogatiš« (zakaj ne obogatiš — ne vem) je Shawov dramski prvenec. Vendar s to opredelitvijo še ni prav ničesar naznačenega in bi bilo zelo pogrešno misliti, da gre za kakšno mladostno, začetniško delo. Nasprotno, koj v svojem prvencu se nam predstavi Shaw kot cel mož, ki ima pred seboj točno začrtan cilj, točno opredeljen življenjski nazor, od katerega tudi v poznejših svojih delih ne odstopi, temveč se zanj bori do kraja.

Verjetno je, da je ta Shawov prvenec nastal prav kot posledica njegovega političnega udejstvovanja, kajti takrat je pisatelj sam dosti hodil med ljudstvo, katerega prilike in strahotne socialne razmere in različne opisuje. Delo je nastalo v devetdesetih letih. V dobi, ko se začno tla evropskemu liberalizmu najresnejše majati. V času, ko se vsak dan pojavljajo nove socialno reformatorske struje, ki jim je edini cilj zatreti razbohoteni kapitalizem, ki je zlasti v britanskem imperiju zavzemal tačas nezasišane dimenzije. Nič čudnega ni, da si je bistroumni, revolucionarni Irec izbral za temo svojega prvenca prav zemljiško, odnosno hišno lastništvo. Dobro je vedel in občutil, da je tej panogi kapitalizma vse-splošno načelo vsakega narodno gospodarskega sistema, ki ga lahko preprosto izrazimo s pregovorom: »Brez dela ni jela«, postavljeno najbolj na glavo.

Vsebina I. dejanja. G. Sartorius, lastnik stanovanjskih kasaren je na oddihu s svojo heerjo Blanche. Tu sta tudi dva gospoda, mladi doktor medicine Trench in njegov prijatelj nekoliko starejši William de Burgh Cokane. Med mladima pride do zaroke.

II. dejanje. Doma. Tu spoznamo, s čim se prav za prav bavi spoštovani in veleugledni gentleman, občinski svetnik itd. g. Sartorius. Lickcheese, njegov izterjevalec najemnin nam pove vse. Shaw se izpove. Lickcheese nam v par potezah pokaže vso grozotno bedo kasaren in vnebovpijoče krivice, ki se gode tem tisočim ponižancem in odmaknjencem. Ker je dal popraviti 3 stopnice, na katerih so se 3 ženske že skoraj ubile, je odpuščen. Vse to opazi tudi mladi, še idealni doktor, ki se zaenkrat še ne mara okoristiti z denarjem, pridobljenim na tako podel in sirov način. Zaroka se razdere.

III. dejanje. Odpuščen, prej tako ubogi Sartoriusov izterjevalec, ustanovi fingirano družbo, ki se bavi z najemanjem in kupovanjem starih podrtih hiš, za katere izvoha da bodo v bližnji bodočnosti odkupljene od občine. Postane enak med enakimi. Sartorius se pred njim poniža. Užene tudi mladega doktorja, ki ima hipoteko na Sartoriusovem zemljišču in vsi skupaj sklenejo popraviti te podrtije, da bi na ta način izsilili od občine čim višjo odškodnino. Mladi doktor se pomiri z usodo, pozabi na prejšnjo moralo in odločnost. Zaroka se obnovi.

I., II., III. Dol s kapitalom. Denar je sveta vlada.

Režiser ing. arh. Bojan Stupica je dal delu lepo notranjo in zunanjo podobo. Vse kaže, da bo Stupica dober režiser. In inscenator. Oboje boljše kot igravec. Spretno je povdaril tiste momente, ki najbolj kričijo in pričajo o brezvestnosti in nelogičnosti kapitalističnega sistema, torej stvari, zaradi katere je Shaw to delo napisal. Morda je šel v tem včasih čez predaleč, tako da izgleda tu in tam režija le malo preveč sunkovita. Tudi mi ni všeč, da toliko forsira igro s hrbotom proti občinstvu. Scena ugaja zlasti v prvem in zadnjem dejanju.

G. Sartorius je v nekakšni macdonaldski maski igral g. Cesar. Zelo dobro. Blanche, njegovo hej je predstavljala ga. Severjeva. V lepih toaletah, z lepo frizuro, vendar nič kaj prikupno. Soldaško marširanje po odru, — ki je dvignjen, da še zabobni pod vsakim korakom, v drugem dejanju, je bilo vse prej kot fino in ženski podobno. Tudi med žensko trmo, togoto, histerijo itd. na eni in grobo surovostjo na drugi strani je velika razlika. Tu nosi tudi režiser nekaj odgovornosti. Dr. Trench (g. Jan) ni imel veliko pokazati, vendar se je opazno potrudil. Cokane, g. Daneš je bil prijeten. Njegovega igranja se človek nikoli ne naveliča. Najboljši med nastopajočimi je bil vsekako g. Sancin, ki se mora zadnji čas prištevat med najboljše moči naše drame. Sobarico in natakarja sta lepo podala gđc. Slavčeva in g. Planecky.

Delo zasluži s Shawom, režiserjem in igravci pri publiki topel sprejem. fič.

Ne bodite v skrbeh

glede prodaj in nakupov

- „ stanovanj
- „ služb
- „ posredovanj kapitala
- „ posojil
- „ raznih informacij

ker Vam vedno učinkoviti

MALI OGLASI

„GLASA NARODA“

ki je najcenejši in zato

najbolj čitan dnevnik

vse preskrbe

V vsako hišo najcenejši dnevnik

„Glas naroda“

Izposojamo

Gramofone po Din 5.—

Plošče po Din 1.— dnevno

elektroton PASAŽA NEBOTIČNIK

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakmah — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

POD SIFRO »Nujno« dvignite pismo v upravi.

HRANILNO KNJIZICO Kmetске posojilnice in hranilnice z vlogo do Din 25.000— kupin. Ponudbe pod »Kulantno« na upravo lista.

S 350.000 Din v knjižicah Mestne hranilnice ljubljanske kupim hišo v Ljubljani. Ponudbe pod »Solidnac« na upravo lista.

HMELOVKE do 10 m dolžine kupim. Ponudbe z navedbo količine in cene na upravo lista pod »Hmelc«.

TRISOBNO STANOVANJE išče državni uradnik iz Zagreba za 1. december. Cenj. ponudbe pod »Lepa lega« na upravo lista.

DVOSOBNO STANOVANJE s kopalnico, po možnosti v sredini mesta, solčno, zračno, išče mlad zakonski par. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Moderno stanovanje«.

TISKARNA ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASINA KNJIGOVESNICA ROTOTISK — TELEFON ŠT 25 52

Knjige, brošure, revije, časopise itd. v najmodernejši izdelavi in po konkurenčnejših cenah najhitreje izdeluje

Proces Stavisky

Čeprav se mu ni posrečila največja sleparija, je škode tričetrt milijarde Din

V Parizu že ves teden traja razprava proti skrivcem največjega sleparja Aleksandra Staviskega, ki je s svojimi nepoštenimi spekulacijami izvalil iz žepov malih varčevalcev nad 250 milijonov frankov. Za razpravo vlada v Parizu in po vsej Franciji ter tudi po ostali Evropi največje zanimanje, ker so v proces vmešane tudi najvišje osebnosti, zlasti pa politiki in finančniki ne samo francoski, temveč tudi tuji, zlasti pa madžarski. Dvajset obtožencev brani 40 zagovornikov zaradi goljufije in poneverbe ter drugih podobnih stvari.

Poljski žid Stavisky, ki se je na francoskem popolnoma udomačil in igral največjo vlogo v gospodarskem in tudi političnem svetu, je v letih 1929. do 1933. osleparil vlagatelje raznih denarnih zavodov za okroglo tri četrt milijarde dinarjev. Porotniki morajo odgovoriti na skoraj 2000 vprašanj, a obtožnici priloženi spisi tehtajo pet kvintalov. Pri svojih sleparstvih se je posluževal mestnih hranilnic v Orleansu in Bayonnu ter agrarnega fonda ovrških optantov. Ker se je glavni krivec Stavisky pri aretaciji ustrelil, sede sedaj na obtožni klopi kot glavni obtoženci vodja orleanske mestne hranilnice Desbrosses, cenilec Faranel, direktor dveh zavarovalnic Guebin in oba prijatelja Staviskega Hayotte in general Bardi de Fourton. Zaradi sleparij v mestni hranilnici bayonnski se morajo zagovarjati nekdanji župan in pa poslanec Garat, direktor mestne hranilnice Tissier in cenilec Cohen, kot pomagači so pa na zatožni klopi tudi odvjetniki Guibou-Ribaud in Gaulier ter direktorji petih listov. Enajst obtožencev je zaprtih, a drugi so svobodni in med njimi tudi Staviskega lepa žena Arletta.

Obtožnica je po vsebini in tudi obširnosti pravi roman, saj je tako velika, da so jo prečitali le v izvlečku. Razdeljena je na štiri dele ali prav za prav na štiri velike knjige. V prvem delu je opisana Staviskega preteklost, dokler se ni izpremenil v finančnika Aleksandra in pričel s sleparijami, ki so dovedle do sedanjega procesa. Drugi del slika goljufije in falzificiranje v orleanski mestni hranilnici, a v tretjem delu je razlaga mahinacij v bayonnski mestni hranilnici in stvari, ki so z njo v zvezi.

obširni četrti del pa končno našteva dokaze za krivdo vsakega obtoženca posebej.

Leta 1928. se je direktor orleanske mestne hranilnice Desbrosses seznanil s Staviskim, ki se je predstavljal za Aleksandra in je bil že tedaj v preiskavi zaradi neke sleparije. Seznanil ju je neki pustolovec. S pustolovecovo pomočjo je lažni Aleksander v mestni hranilnici zastavil ponarejeno drago kamenje in dobil nanje 20 milijonov frankov, a pri tem je seveda pomagal tudi hranilnični cenilec Faranel. Z njegovo pomočjo so vsi trije prišli tudi do 21 ponarejenih bonov orleanske mestne hranilnice. Boni so se glasili na skupno vsoto 40 milijonov frankov, njih taloni, ki so ostali v hranilnici, so se pa glasili na mnogo manjše vsote in so bili tako tudi vknjiženi. Te bone so eskompilirali pri raznih zavarovalnicah s pomočjo direktorja zavarovalnice Guebina. S to gotovino je pa Aleksander rešil zastavljeni nakit, predno je bil nakit prodan in je bila odkrita afera.

Ostanek denarja je porabil za osnovanje velikih podjetij in za najrazkošnejše življenje. Pri tem so mu poleg drugih pomagali poslanec in predsednik bayonnske občine Garat, neki pariški poslanec, direktorji večjih listov, dva advokata in seveda tudi drugi službenici hranilnice. Poslanec Garat je posredoval, da sta Stavisky in Desbrosses spravila v bayonnsko mestno hranilnico za direktorja svojo kreaturo Tissiera, za cenileca pa Cohena. Seveda so tudi tu zastavljali ponarejene nakite in ponarejali bone. V dveh letih so izdali 328 ponarejenih bonov v znesku 250 milijonov frankov, a vknjiženo je bilo, da je bilo izdanih bonov le za nekaj deset milijonov. Za nakit, ki ni bil vreden niti 600.000 frankov, so vzeli iz hranilnice 15 milijonov frankov.

Ker je bila organizacija odlična, so v redu plačevali obresti na ponarejene bone. Ko je bilo pa treba plačati bone, so potrebovali seveda mnogo večje vsote. Stavisky si je izmislil sleparijo še večjega obsega, ki naj bi nesla več sto milijonov frankov. Ker se pa ta ogromna sleparija ni posrečila o pravem času, predno je bilo treba plačati ponarejene bone, je bila vsa afera odkrita.

Zrakoplovi ameriške vojne mornarice, ki se vadijo med nebotičniki v New Yorku.

Slike iz Abesinije v vojnem stanju

Tuji poročevalci inozemskih listov in agencij poročajo iz Džibutija, da je postal promet v tamkajšnji luki v zadnjem času izredno živahen. Municijski in orožje izkrevajo ladje dan za dnem. So to predvsem male ladjice, ki prevažajo orožje iz Arabije, predvsem iz Adena.

Evropci so skoro že vsi zapustili Abesinijo. Kar je poslovnih ljudi, se v večji meri poslužuje črnih Somalijcev, da zaključujejo trgovske posle v njihovem imenu v Addis Abebi. Pred kratkim se je vrnil iz Addis Abebe v Džibuti evropski trgovec, ki je 15 let živel v Abesiniji in med drugim zanimivostmi povedal tudi tole: »50 milijonov nemških, belgijskih in angleških nabojev so poskrili neguševi gardisti v bližini glavnega mesta v nalašč za to pripravljene betonske galerije. Strojnic in pušk Abesinci nimajo dovolj, vendar z vsakim dnem prihajajo novi veliki transporti iz Evrope in Indije. S hrano so Abesinci dobro preskrbljeni. Žita in ječmena imajo dovolj za dve leti. Isti trgovec je tudi povedal, da so živila v Abesiniji toliko poskočila, da se mu izplača transport živil z avijonom za vso svojo trgovsko kolonijo. Med ostalim se najbolj pogreša v Addis Abebi nedostatek pisemskega papirja in razglednic, ker je veliko število novinarjev že porabilo vse rezerve.

Dezertacija posameznih rasov je izzvala med prijatelji Abesinije veliko ogorčenje. Ta trgovec naglaša, da so te dezertacije povzročili italijanski vojaki in oficirji, ki jih imenuje »posvečeni smrti«. Ti so se prostovoljno javili, da bodo iz avijonov skakali v srce Abesinije, v področja posameznih rasov, bodisi da zbirajo potrebne informacije, ali pa da se pogajajo s posameznimi poglavarji plemen, ki so z negušem nezadovoljni, za predajo Italijanom. Kakor ved-

no, tudi v teh slučajih, igra denar največjo vlogo. Neguš, ki je zaskrbljen zaradi italijanskih uspehov, pošilja svoje verne čete z juga v porajino rasa Sejuma.

Vsa pažnja strategov je zaenkrat osredotočena na južni fronti. Od brzine italijanskih operacij, bo tudi odvisno trajanje abesinskega odpora. Abesinci se lahko opremljajo z orožjem in municijo samo preko angleške Somalije, ker so vsa pota, ki vodijo v Abesinijo z drugih strani, neuporabna. Evropejci, ki prihajajo z juga, pripovedujejo o zelo veliki organizaciji abesinske ofenzive v provinci Harar. Neguš misli, da se bo vojna odločila na tej strani. Najboljše čete, najboljši material in najsposobnejše komandante pošilja neguš v provinco Ogaden.

Ukrep generala De Bona o osvoboditvi suženjstva je dvorezen nož. Suženjstvo, ki je v teh krajih povsem poljedelske naravi, ima za cilj, da poceni delovno silo zemljiških posestnikov. Suženj ima tržno ceno in predstavlja seveda na ta način kapital. Zato tudi gospodarji z njimi razmeroma dobro postopajo. Italijanski proglas o osvoboditvi suženjstva je zato zelo težko zadel rase, ki posedujejo največji del zemlje in zato tudi največ dobrin. Naredba generala De Bona je na ta način znatno ojačala odpor proti Italiji. Iz teh razlogov je neguš javil posameznim rasam tole: »Ako Italijani zmagajo, boste izgubili največji del lastnega imetka.«

V resnici je čudno, zakaj niso Italijani počakali, da bi sovražnosti prenehale in šele potem proglasili odikt o osvobojenju sužnjev. S sedanjim proglasom so sami sebi ustvarili veliko število sovražnikov med poglavarji.

Pred kratkim je prispelo v Abesinijo 6 evropskih oficirjev, povečini so to Angleži in Irci. Oni imajo predvsem skrbeti za to, da nadzirajo avijone, ki jih je pred kratkim dobil neguš.

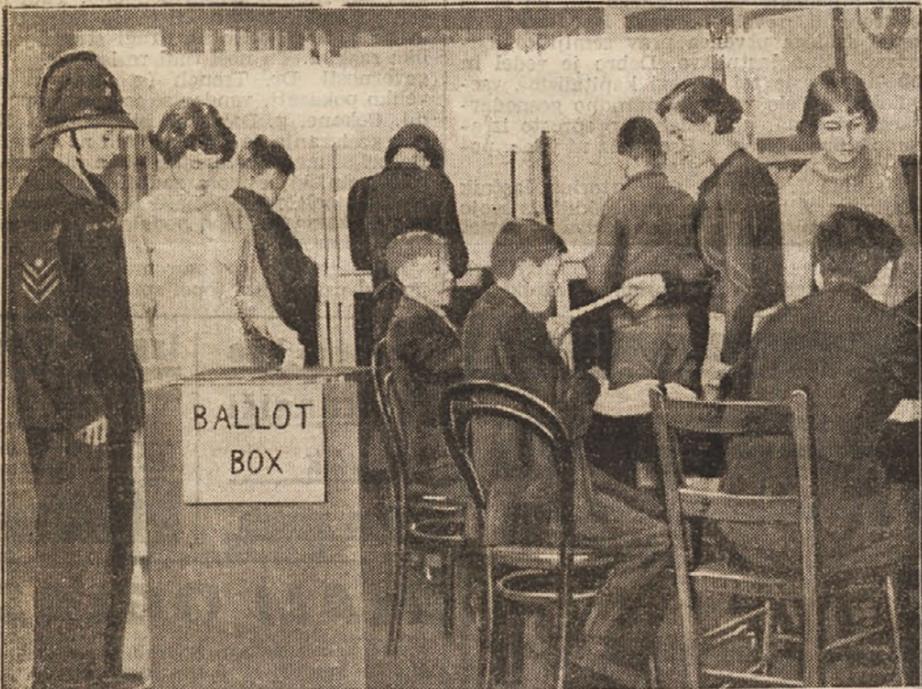
Zanimivosti z vseh strani

Pri najnovejšem arheološkem izkopavanju blizu Alagi Duljona na Turškem so odkrili tri stare grobove iz predzgodovinskih časov. V njih so našli mnogo zlatih in bakrenih predmetov, zlasti mečev in nakitja.

Podpisana je pogodba z nemško tvrdko Zeiss za izdelavo planetarija na strogo znanstveni podlagi za svetovno razstavo v Parizu leta 1937. Ta nemška tvrdka je že doslej dobavila take zelo komplicirane aparate, ki kažejo z razsvetljitvijo velike kupole ves nebeški svod in vse

gibanje solnca, meseca in planetov, za katero: leto več tisočletij nazaj in naprej, že za razstave v Stockholmu leta 1930, v Čikagu leta 1933 in v Bruslju leta 1935. Pariški planetarij bo 23., kar jih je Nemčija sploh dobavila za znanstvene zavode in razstave na vsem svetu.

Turški minister za narodno gospodarstvo je izjavil, da bo vlada zaradi pomanjkanja železnice na Turškem uvedla letalski promet in zgradila posebno letališče. Za letalski promet so že izbrana 4 nova letala, vsako z dvema motorjema.

V okviru državoznanstva poučujejo na Angleškem učence tudi v izvrševanju volilne pravice

31

Elen in verno gledala hčerki v oči. — Samo besedo reci, da bom potolažena. Samo materi povej, kaj se ti je dogodilo. Ali ne zaupaš več svoji materi?

Kid jo je gledala kakor tujko. Bilo je že videti, kakor da hoče res govoriti, pa se je plaho zdrznila in se skrušila in zvila v gube. Oči so se stekleno zasvetile in solze so polzele iz njih. Prsi so se ji burno dvigale, lica so pordevala in pobledevala, ustnice so bile zdaj krvavo rdeče, zdaj motno višnjevkaste, potem pa je Kid mahoma prebledela in je bila vsa kakor alabaster.

Gospa Elen se je zgrozila.

— Kid!

Hčerka se je odmaknila.

— Kam je šla?

— Kdo?

— Ona?

— Kid, nikar tako! Sanjalo se ti je, Kid. Saj ni bilo nikogar tukaj.

— Nikogar? Kje je ona, ki je sedela na divanu? Saj sva govorili. Čemu mi prikrivate, kar itak vem in moram vedeti!

— Kid, dete drago, nihče ti ničesar ne prikriva. Nikar tako, dete.

— Kam je šel Jens? Nočete povedati? O, saj sami ne veste. Niti sanja se vam ne, kako grozna zver je znanost, izkustvena znanost pa še groznejša! Kaj je mar takemu človeku eno človeško bitje, eno človeško srce, ko si pa domišlja, da bo sam lahko po svoji volji klical v življenje bitja in jih spet pehal v nebitja, kadar se mu bo zljubilo. Da, da, to je tisto! Satan se je predramil v človeku in hoče vladati. Bog hoče biti in več! Bogu samemu hoče vladati, ukazo-

vati in ga ponižati v sužnja svoje volje in svojih razbrzdanih želja!

— Kaj vendar govoriš, Kid?

— Kaj govorim?! Kar vem, kar čutim in doživljam! Jaz vem, (oči je uprla v daljavo, kakor da gleda neznanne privide pred seboj) da se je zgodilo nekaj strašnega. V telo zgoščena človekova misel je ubežala njegovi volji in zdaj prepuščena sama sebi. Kar pomislite vsi, ki strmite tu pred menoj, kako blazno — bedno je bitje, ki ga ne kroti in ne usmerja človekova volja —

— Ne razburjaj se, Kid! jo je hotela nežno objeti gospa Elen, toda hčerka se je umaknila kakor pred ognjem in krčevito zastokala:

— Vse je kakor prekleto, strto in zrušeno, vse drvi v prepade, ki jih morda niti Jens sam ni slutil. Toda zdaj je prepozno. Kar se je zgodilo, kar se je sprostilo iz vezi, za to ni sile na svetu, ki bi znala to neznano utesniti nazaj v prvotno območje.

— O čem vendar govoriš, Kid?

— O Demonu, mati, o zbesnelem Demonu, ki sva ga z Jensom priklicala kakor dva čarovnika zle duhove. Jaj, mati, jaz nisem nikoli hotela, nisem nikdar želela tega. Mislila sem, da je vse to igračka, taka majcena igračka kakor električna žarnica, kakor radio, kakor sto teh malih pridobitev, ki jim reko ljudje »čuda moderne elektrotehnike«. Res, nič hujšega nisem mislila, take male nove igrčke pa sem se veselila. Ah, saj človeku tako dobro de, ako v puhlo vsakdanjost, v medlo enoličnost, ki jo človek za sto let naprej pozna že pred pričetkom zrelih let kakor večkrat prečitano knjigo, ako bi moglo v vse to dahnti vsaj malo novega.